

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za in serate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

Glasiilo koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 22. februarja 1908.

Štev. 8.

† Simon Janežič.

Dne 18. februarja zjutraj je nenadoma preminolo blago življenje dolgoletnega ravnatelja Družbe sv. Mohorja, g. **Simona Janežiča**.

Blagi pokojnik se je porodil dne 1. julija 1841. l. v prijaznem Št. Jakobu v Rožu. Po dovršenih študijah vstopil je v vojaško službo, ter postal poročnik l. 1865. Naporno vojaško življenje mu je povzročilo srčno bolezen, vsled katere je bil l. 1869. superarbitriran, l. 1878. pa je bil od vojaščine popolnoma odpuščen ter je stopil kot nadporočnik v pokoj.

Ker mu ni bilo mogoče, nositi orožja kot avstrijski častnik, poprijel se je neumorno delavni mož dela za ožjo svojo slovensko domovino. Vstopil je kot odbornik v načelstvo Družbe in tukaj deloval in skrbel kot natančen blagajničar in skrben ravnatelj dobo enega celega človeškega življenja. V ti dobi se je Družba častno razvila, v ti dobi si je zgradila impozantni svoj dom in v ti dobi se je povzpela od malega literaričnega podjetja v močan zavod.

Pred tremi leti je moral blagi pokojnik zavoljo bolehnosti dati pero in račune iz rok. Zadnji čas pa je bil videti zopet zdrav in moči so se mu vidno vračale.

Dne 20. februarja se je truplo ranjkega neslo k zadnjemu počitku v Št. Jakob, v mili domači kraj, kjer ga bodo domačini škropili in zanj molili. Naj mu bo večni sodnik mil plačnik vseh dobrih del. Družba sv. Mohorja in njeni udje mu bodo ohranili trajen hvaležen spomin. N. v m. p.!

* * *

Pogreb rajnega Simona Janežiča, ki se je vršil v četrtek dne 20. svečana, ob 10. uri dopoldne, je bil naravnost impozanten. Mnogo ljudstva, ponajveč Slovencev, ga je spremljalo od hiše žalosti do Št. Rupertskega predmestja, kjer so preložili bogato z venci obloženo krsto na drug voz, namenjen v Št. Jakob, kjer so bla-

gega pokojnika pokopali. Kot e. in kr. nadporočniku je svirala vojaška godba in so vojaki oddali običajni strel. Mnogo rodoljubnih duhovnikov, med njimi mil. g. stolnega prošta dr. Müllerja, mil. g. prošta Einspielerja in druge, smo opazili. Pogreba se je udeležil korporativno odbor Družbe sv. Mohorja in mnogo celovške slovenske inteligence. Blagoslovil je na domu truplo rajnega, ob asistenci dveh gg. duhovnikov, stolni župnik, mil. g. M. Kovač; sprevod pa je vodil stolni kaplan, č. g. Smodej. Vrlemu Slovincu, blagemu značaju, naj bo domača zemljica lahka. Svetila mu večna luč!

„Mir“ — „Korošec“ in učitelji.

Pod tem zaglavjem nas je zopet počastil list, ki sam sebe imenuje „domači koroški list Korošec“. Prav po „Stajerčevi“ maniri zavija in piše, „da posebno z zadnjih letih menda ni bilo slovenskega shoda, kjer bi se ne bilo zmerjalo čez šolo in učitelje“. Po ravno tej poti je seveda hodil tudi „Mir“, ki za učitelje skoraj nikdar ni našel prijazne besede. Vedno jih je „Mirova gospoda“ zmerjala z liberalci, brezverci in tako dalje in jih delala odgovorne za slabe šolske razmere.“ Potem piše, da je učiteljstvo na slabih šolskih razmerah nedolžno, ker ima vezane roke, in konča s tem: „Komaj je par slovenskih učiteljev na Koroškem, že jih začnejo kamnati njih krvni bratje! Ne vidijo pri tem trnjevo pot slovenskega učitelja; zadosti jim je, da ni klerikalec, da ni slep privrženec „Mirove“ stranke! V tem postopanju se jasno vidi — da je tem ljudem prvo klerikalizem — narodnost pa jim je postranska stvar.“

Odgovarjati listu, ki je zagledal beli dan za to, da bi razdružil dozdej edine in v tej edinstvi zmagajoče koroške Slovence, gre pravzaprav pod našo narodno čast. Storimo pa to zaradi javnosti in v obvestilo slovenskim narodnim listom.

V resnici smo bičali vedno in bomo bičali naše šole, ki niso „naše“, ampak ponemčevalne, šole, v katerih slovenski otroci ne slišijo nikdar slovenske besede ali pa samo v prvem

času svojega šolskega obiska. Grajali smo te „naše“ šole, ki odtujujejo slovenske otroke slovenskemu narodu in so vzrok, da se slovenske meje na Koroškem tako naglo krčijo. **Neizprosen boj tem šolam je naš program!**

Zoper učiteljski stan „Mir“ ni nikdar pisal; pač pa je mnogokrat mahnil po tistih koroških učiteljih, ki so najhujši, najzagrizenejši sovražniki Slovencev. Res je naš šolski zistem vzrok naših slabih šolskih razmer, saj ve to na Koroškem že vsak političen otrok; ni pa samo sistem ubojica koroških Slovencev, ampak so tudi nemški in nemškutarski učitelji. Vprašamo samo: Kdo ustanavlja zunaj na deželi „fajerbere“ in „Gesangvereine“, ki napravljajo iz slovenskih mladeničev in mož poturice, da zaničujejo svoj lasten jezik in hvalijo nemško „kulturo“? Kdo drugi nego nemškonacionalni učitelji! Kdo ustanavlja med Slovenci „landwirtschaftliche Vereine“ z namenom, da bi s tem limom prilimal Slovence nemškonacionalnemu političnemu vozu? Kdo drugi nego za to plačani nemškonacionalni učitelji! Kdo ustanavlja pri nas „Schulvereine“ in gladi pot „Südmarki“? Zopet isti učitelji. Koga ne pogrešamo pri nobenem nemškonacionalnem zborovanju? Imenovani učiteljev. Koga ne sme manjkati pri posvetovanjih vsenemske stranke? Istih učiteljev! Kdo je uvedel v pre mnogih slovenskih krajih v gostilne „Südmarkine“ vžigalice? Zopet isti učitelji. Kdo klofuta slovenskega otroka če pozdravlja v svojem materinem jeziku? Nemškutarski učitelj. Kdo poziva nacionalce, da naj ustanove proti „Mohorjevi družbi“ nemško protidružbo, za katero obljubi pomoč učiteljstva? Učitelj odpadnik. („Freie Stimmen“ št. 2. str. 3.) Kdo vodi na Koroškem nemškonacionalno stranko po deželi? Navadno nemškonacionalni učitelji! Kdo so širitelji in redni dopisniki najzagrizenejših nemškonacionalnih koroških listov, če ne ravno imenovani učitelji? Kdo je bil najzagrizenejši sovražnik kakega slovenskega učitelja, ki se je slučajno še znašel na Koroškem? Nemškutarski učitelji. Seveda novorojeni „Korošec“ ne bo vedel, da so izbacili nemškonacionalni učitelji vrliga, značajnega moža učitelja, g. Ellerja, iz učiteljske zveze in sicer zaradi tega, ker se ni hotel

Podlistek.

Poslednjokrat šola.

(Francoski spisal A. Daudet. Preložil Danimir.)

Danes je bilo zopet enkrat že precej pozno, ko sem šel v šolo. Zelo sem se bal, da me bo gospod učitelj Hamel zato ograjal, posebno pa sem imel strah raditega, ker smo se imeli učiti za danes iz slovnice odstavek o deležnikih, jaz pa niti besede nisem znal. Hipoma mi je šinila v glavo misel, da bi danes sploh ne šel v šolo, ampak da bi krenil tja kam čez polje ali gozd.

Bilo je krasno jutro, solnce je sijalo tako prijetno gorko, nebo je bilo jasno.

Iz gozda sem je prihajalo kosovo petje, na travniku, ležečem tam za mlinom pa so se vežbali pruski vojaki. Vse to mi je ugajalo bolj kakor tisti odstavek o deležnikih; toda imel sem dosti moči, da sem premagal izkušnjava, in hitrih korakov sem stopil proti šoli.

Ko sem šel mimo občinske hiše, videl sem tam zbrano množico ljudi, ki se je trla okoli deske, kjer so bili nabiti različni oglasi in naznanila. Ze skoro dve leti so namreč prihajale žalostne novice o izgubljenih bitkah, o padlih in ranjenih, o novih poveljih in naredbah.

„Kaj je neki to zopet?“ sem si mislil in hitel dalje.

Ko sem letel čez trg, me je zastavil kovač Wachter, ki je ravnokar prihajal sem od občinske hiše, ter zaklical za menoj:

„Hej, fant, ne hiti tako, boš še vedno prišel dosti zgodaj v šolo!“

Mislil sem, da se le šali z menoj; ves zasopihan sem dospel pred šolo.

Navadno je bil v šoli pred poukom velik krik in ropot, kajti vse je kričalo navskrižem, vsi so na glas ponavljali nalogo ter si mašili z rokami ušesa, da bi lažje učili.

Toda ravno danes je bilo že vse tiho kakor v nedeljo zjutraj. Skozi odprto okno sem videl svoje tovariše sedeče mirno na svojih prostorih, učitelj Hamel pa je že stopal po šoli gorindol. Moral sem torej odpreti vrata in sredi te tihote vstopiti v šolsko sobo. Mislite morebiti, da sem zardel ob tem in se mogoče bal?

Prav nič! Gospod učitelj me je pogledal z mirmim obrazom ter mi rekel čisto tiho:

„Hitro sedi na svoj prostor, Francek; že smo hoteli začeti danes brez tebe.“

Skočil sem v klop ter takoj sedel na svoje mesto. Še le, ko sem se že malo oddahnil, sem zapazil, da je imel gospod učitelj danes črne hlače in lepo zelenkasto temno suknjo, katero je oblekel le ob dnevih, ko je prišel nadzornik ali pa kadar so se razdeljevala darila. Sploh je imel celi razred danes nekaj posebnega, prazničnega na sebi. Toda najbolj iznenadilo me je to, da so v zadnjih klopih, ki so bile v obče prazne, sedeli nekateri vaščani prav tako tiho kakor mi; med njimi stari Hauser s svojim trioglatim klobukom, sivi župan in priletni pismoša, in še več drugih. Vsi so se mi zdeli nekam žalostni; Hauser je celo prinesel s seboj star, že precej raztrgan abecednik, kojega je razprostrl na svojih

kolenih ter lovil v njem s svojimi motnimi očali posamezne črke.

Dočim sem se jaz temu čudil, je stopil g. Hamel k mizi, ter s prav tako tihim in prijaznim glasom, kakor je sprejel mene, dejal:

„Ljubi otroci! Zadnjokrat vas danes učim. Ravnokar je prišel iz Berolina odlok, ki ukazuje, da se v Alzaciji in Lotaringiji ne sme podučevati drugače kakor v nemškem jeziku... Novi učitelj pa pride jutri. Danes je torej vaš zadnji francoski pouk. Prosim vas radi tega, bodite vsaj danes prav pazljivi.“

Te besede so mi segle globoko v dušo. Zdaj mi je jasno vse, zdaj vem, kaj je nabito na deski občinske hiše.

Zadnjokrat francoski pouk!...

Jaz sem pa jedva znal za silo pisati! Saj se nisem učil nikoli. In tukaj naj sedaj ostanem!... Kako mi je bilo sedaj žal po izgubljenem času, po vseh onih šolskih zamudah, ki sem jih povzročil s tem, da sem letal za ptičjimi gnezdi, da sem namesto v šolo hodil se drsat na led. Moje knjige, ki so se mi pred kratkim še zdele tako dolgočasne in težke, slovnica, sv. zgodbe, so se mi naenkrat tako prikupile, da bi se ne mogel od njih ločiti. Ravno tako se mi je godilo z gospodom učiteljem. Ob mislih, da nas bo moral zapusti, da ga morda ne bom videl nikoli več, sem pozabil na vse kazni, ki sem jih prejel od njega.

Zasmilil se mi je, ubožec!

Torej na čast poslednjemu pouku je oblekel svojo najboljšo nedeljsko obleko, in sedaj mi je tudi bilo jasno, zakaj so sedeli oni vaščani tam

sramovati svojega slovenskega rodu. Mladi „Korošec“ tudi ne bo vedel, da so ti gospodje iz istega vzroka storili isto z nekim vrlim učiteljem v Podjurski dolini, kojega imena ne smemo objaviti. Vprašamo samo še, kdo je začetek in konec vsega nemškutarskega gibanja med koroškimi Slovenci, če ne žal ravno naši koroški nemškutarski učitelji? In te nacionalce naj mi hvalimo, jih božamo, se jim dobrikamo kakor „Korošec“, ki mu ni prav, da smo na shodih odvrčali Slovence od nemškutarskih mrež, ki so jih jim nastavljali taki učitelji? Ne, nikdar!

Na drugi strani pa smemo reči, da so se ravno „gospodje okoli Mira“ trudili, da bi dobili čim največ slovenskih učiteljev. „Korošcu“ bo gotovo znano, kateri so ti „gospodje okoli Mira“. „Mir“ je glasilo političnega društva za koroške Slovence. Kdo pa so odborniki našega političnega društva, pa ve vsak pravi koroški Slovenec. Da je nadalje izdajatelj in lastnik mil. g. proš Gregor Einspieler in sedanjí urednik gosp. Franc Smodej, bo „Korošcu“ gotovo znano. Da so okoli „Mira“ tudi vsi naši vrlí mnogoštevilni dopisniki, da so okoli „Mira“ možje in mladeniči, ki so izvojevali vse naše zadnje politične zmage, bi moral koroški časnikar vendar vedeti. In izmed teh hvala Bogu mnogoštevilnih gospodov bo „Korošec“ lahko našel gospode, ki so sprožili misel o učiteljskem domu, ki so začeli to misel udeleževati, nabirati za tak dom denar, ki so v ta namen, da bi si vzgojili Korošci značajne slovenske učitelje, tudi nekaj darovali. „Mirova gospoda“ je peščico res slovenskih, ne v škodo koroških Slovencev delavnih učiteljev vedno izredno spoštovala in častila, ker so bili tega tudi vredni. Da o teh gospodih „Mir“ ni pisal, je naravno, ker bi jim bil s tem le škodoval, ker je ravno tisti naš šolski sistem tako čuden, da ne more strpeti značajnega slovenskega učitelja, če le izve zanj. Nismo od učiteljev tudi nikdar zahtevali kakih čudežev; mlajše smo celo svarili, naj se ne izpostavljajo preveč, ker bi si s tem samo škodovali, nam pa ne mnogo koristili, ampak zahtevali smo od koroških učiteljev le, da slovenske otroke v narodno-verskem duhu na tihem vzgojujejo. Kdo je bil pač bolj vesel nego ravno „Mirova gospoda“, kakor nas redno imenuje „Korošec“, če smo našli kakega slovenskega učitelja, ki je čutil z našim zatiranim ljudstvom! Koliko srca za slovenske koroške učitelje pa so že pokazali „gospodje v konzorciju Korošca“, tega pa ne moremo povedati, ker jih ne poznamo, ker si še do sedaj niso upali z imeni na dan. Da naši narodni prvoborniki niso v konzorciju, to pa dobro vemo. Zakaj tisti, ki so bili od nekdanj tarča nemškotacionalnih napadov, ki so posvetili čas in moči boju za pravice in blagostanje koroških Slovencev, ki so bili vedno prvi in najboljši naši narodni borilci, so vsi brez izjeme v vrstah „Mirove gospode“.

Naravnost smešno pa je, kar piše „Korošec“, da nam je narodnost postranska stvar. Ravno narobe je res. Ali so ljudje, ki streljajo izza plota na naše najbolj delavne, najbolj požrtvovalne narodne može puščice, narodni? Ali so ljudje, ki zajedno s „Štajercem“ in „Banernzei-

tungo“ napadajo edinega našega poslanca, gosp. Grafenauerja, moža, kakršnega ne bo kmalu zopet rodila koroška mati, narodni? Ali so taki ljudje, ki bi radi v svojem listu smešili gosp. dr. Brejca, brez katerega bi koroški Slovenci najbrž ne imeli svojega zastopnika na Dunaju, ali so ljudje, ki napadajo g. monsgn. Podgorca, ki je tisočake in tisočake, vse svoje premoženje, porabil za gospodarsko organizacijo koroških Slovencev in brezplačno vodi sinčevaško zadruge, in čeravno jim je vse to znano, narodni? Ne, konzorcij „Korošca“ je dosedaj pokazal le eno barvo, in ta je, da mu je liberalizem čez vse, narodnost pa postranska stvar. Čudimo se tudi, kako si upa pisati „Korošec“ o „Mirovi stranki“. Slovensko stranko na Koroškem poznamo dosedaj samo eno, zakaj kak konzorcij še ni za nas nobena politična stranka.

Vabilo

na

shod

katol.-polit. in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem,

ki se bo vršil

v nedeljo dne 23. februarja, ob 11. uri dopoldne v Libeličah v gostilni g. Petra Ringa.

Poroča g. državni poslanec Grafenauer. Kmetje, pridite v častnem številu!

Odbor.

Koroške novice.

„Družba sv. Mohorja v Celovcu“ obvešča čast. gg. poverjenike, da je izgotovila novi natis sledečih lepih povesti: „Mati božja dobrega sveta“, ki stane za ude 60 vin., za neude 80 vin., po pošti 20 vin. več; J. Andrejčkovo „Žalost in veselje“, ki stane za ude 90 vin., za neude K 1:20, po pošti 30 vin. več; in I. zvezek „Mohorjeve knjižnice“, ki obsega več manjših povesti iz prejšnjih časov in stane za ude 60 vin., za neude in po knjigarnah 80 vin., po pošti 20 vin. več. Naj Mohorjani pridno sežejo po teh knjižicah, saj so bile pisane v onih letih, ko niso pisatelji smatrali za svojo nalogo produciranje takih povesti, v katerih se prav malo pripoveduje, ampak slika le beda, bolezen, duševna in telesna. Zato jih najlažje čitaš na vernih duš dan, če moraš sedeti v mračni sobi, zunaj pa curlja dež od strehe in se mešajo snežinke z dežjem. Tu boš na sebi čutil vpliv tega slovstva, ki pomevzuje naš itak že sentimentalni narod.

„Čisto črna je postala“ učiteljica Höchtel, poročajo „Freie Stimmen“, ker je pokazala hrbet „nemškemu šulferajnu“ in je pristopila h katoliškemu. Izstopila je že lani iz učiteljskega društva, ker je pristopilo to društvo k znanemu društvu „Svobodna šola“.

Tako nam je gospod Hamel govoril na dolgo in široko, začel nam je tudi pripovedovati o francoskem jeziku, rekoč, da je to najlepši jezik na svetu, najrazločnejši in najtrpežnejši; zato ga moramo spoštovati in si ga ohraniti ter ga nikoli ne smemo pozabiti, kajti materin jezik je ključ, s katerim si odpre podjarmljen in zaslužjen narod vrata v boljšo bodočnost... Nato je vzel knjigo ter nam pričel razlagati. Čudil sem se, kako sem vse tako hitro razumel. Vsaka beseda, ki jo je izpregovoril danes, se mi je zdela tako jasna, tako lahko razumljiva. Zdi se mi, da še nikoli nisem pazil tako zvesto, in da on nikoli ni kazal toliko potrpežljivosti pri svojih predavanjih. Hotel nam je v tem hipu dati vso svojo učenost, vse je hotel preleteti naenkrat v naše glave.

Nato je prišel na vrsto lepomis. Za ta dan nam je pripravil gosp. Hamel čisto nove vzorce, na katerih je bilo zapisano v lepih, okroglih črkah: Francija, Alzacija, Francija, Alzacija, Alzacija. Ko jih je razdeljeval, je bilo kakor bi zaplapolali majhni praporčki na posameznih klopéh. Ko bi videli, kako si je danes vsak izmed nas prizadeval, kaka tihota je vladala po sobi. Ni bilo slišati drugega kot škrabanje peres na papirju. Tupatam je priletel skozi odprto okno hrošč, ki je motil ta svečani mir; toda nihče se ni ozrl po njem, niti najmlajši tam iz prvih klopi ne, dočim smo drugokrat ob takih prilikah vsi skupaj bili po koncu. Zunaj na šolski strehi so grulili golobje, meni pa se je ob tem nehoté vsilila misel:

„Kaj, ali ne bodo tudi vas hoteli prisiliti, da boste zanaprej peli po nemško?“

Nove nezgode na Vrbskem jezeru. Trem težko obloženim vozom Lovrenca Walcher se je pri Ribnici vdrl led. Drvarjem, ki so delali v bližini, se je posrečilo voznike, in vse tri konje z vozovi rešiti. Pri Otoku je zašel ponoči mesar v Ribnici Ferdinand Peterman na odmrznjen kraj in je utonil. Truplo so že dobili.

Nevarno je zbolel gosp. Ivan Serajnik, župnik v Št. Danijelu pri Prevaljah, ter so ga prepeljali k usmiljenim bratom v Št. Vid. Duhovne sobrate prosimo za memento!

Umrl je v Globasnici v sredo 19. t. m. tamošnji vpokojeni župnik in jubilar, č. g. Albert Eichholzer v 74. letu svoje starosti. Blagi gospod je bil tudi kn. šk. duhovni svetovalec in častni občan globasniške občine. Svetila mu večna luč!

„Ljubljanska kreditna banka.“ Upravni svet Ljubljanske kreditne banke je določil v svoji zadnji bilančni seji čisto bilanco za leto 1907 in sklenil predlagati za 5. marca t. l. sklicanemu rednemu občnemu zboru od doseženega čistega dobička v znesku K 183.713'04 (za K 30.486'56 več kot lani) izplačevanje šestodstotne dividende (proti petodstotni dividendi lanskega leta) ter odkazati razen statutarnih dotacij rezervnim fondom K 39.000 in pokojninskemu zakladu K 5000. — Uglednemu vodstvu na tem sijajnem uspehu iskreno čestitamo, tukajšnjo podružnico pa vsakemu Slovincu najbolje priporočamo.

Celovec. (Občni zbor koroške podružnice slovenskega planinskega društva) se je vršil 14. t. m. v Celovcu, kakor je bilo v „Miru“ št. 6 naznanjeno. Od merodajne strani pa se nam poroča, da je bil ta občni zbor neveljavni, ker ni bil pravilno sklican. Občni zbor je sklical prav na svojo roko podpredsednik, tajnik in blagajnik koroške podružnice gospod dr. Oblak.

Radiše. (Zborovanje.) V nedeljo dne 16. t. m. je zborovalo naše izobraževalno društvo. Govoril je urednik „Mira“, g. Franc Smodej, zgodovinsko o političnem položaju v Avstriji pred vpeljavo splošne in enake volilne pravice za državni zbor in po njeni vpeljavi in je na kratko označil razne politične stranke v Avstriji. Udeležba je bila prav dobra in so zborovalci z zanimanjem sledili govornikovim izvajanjem.

Pokrče. („Naš“ poslanec g. Julius Lukas), soci, kateremu so zamešetarili nemški nacionalci lepi celovski okraj, nas je zadnje nedeljo osrečil s svojim obiskom. Pripeljal se je s kočijazem (!). Imel je s seboj svojo — gospo in sinčka. Prav idilično je hotel preživeti nedeljski popoldan. Vsedel se je v posebno sobo k vincu. Kmetje so ga ignorirali. Le eden se mu je približal in mu razložil kmetske želje glede krške mitnine in mosta. Obljubil je pomoč. Bomo videli.

Pokrče. (Spremembe.) Knjigovodstvo deželne zavarovalnice (93) za živino je za naš kraj prevzel g. Tomaž Veračnik, p. d. Kranjc v Čanjživesi. Knjigovodstvo deželne zavarovalnice proti ognju pa je sedaj v rokah g. Jožefa Božiča, najemnika v Dolini. Občinsko tajništvo pa oskrbuje sedaj g. Izidor Lausegger, tukajšnji nadučitelj.

v zadnjih klopih. Hoteli so pač s tem reči, da jim je bilo žal, da niso večkrat prišli v to šolo. Obenem pa so se hoteli s tem tudi zahvaliti svojemu učitelju za trud, ki ga je imel z njimi celih štirideset let, in ki jih sedaj zapušča, kot bi jih zapuščala domovina sama...

V takšne misli sem bil vglobljen, ko zasllišim naenkrat svoje ime. Gospod učitelj me je poklical, da bi mu povedal današnjo nalogo. Koliko bi bil dal v tem hipu, ko bi bil znal svojo stvar gladko in brez napake; toda že pri prvem stavku se mi je zapletal jezik; stal sem s sklonjeno glavo ter si nisem upal dvigniti oči. Slišal sem samo, kaj mi je pravil gospod Hamel:

„Ne bom te grajal danes, Francek, zaslužiš, da bi te pošteno kaznoval zato... Vsak dan si mislimo, kaj ne, saj imamo še dosti časa, naučimo se lahko jutri. Prepozno spoznamo, kaj iz tega sledi... Da, to je bila velika nesreča naše lepe Alzacije, da smo vsak dan odlagali učenje, da se nismo hoteli izobraževati. Ti tujci nam sedaj pač z vso pravico lahko očitajo: „Kaj, vi hočete biti Francozje, pa niti ne znate govoriti, niti pisati v materinem jeziku!“... Toda ne samo ti, moj mali Francek, si kriv, ampak mi vsi smo mnogo, mnogo zakrivili.

Ali vas niso vaši stariši mnogokrat ovirali, da bi se mogli izobraziti? Rajše so vas poslali na polje delat, da bi jim na tak način prihranili kak krajcar. Toda, ali nimam tudi jaz veliko na svoji vesti? Kolikokrat sem pustil, da ste zalivali in kopali moj vrt, namesto da bi šli domov delat, in kolikokrat sem vam dal prosto, kadar se mi je zahotelo po postrvah!“...

Včasih, kadar sem dvignil oči ter se ozrl po sobi okrog, sem videl, kako je gospod Hamel, nepremično sedeč na svojem stolu, motril vse stvari, ki so se nahajale v šoli, kakor bi hotel v tem pogledu odnesti s seboj celo majhno šolo... Pomislite, štirideset let je že poučeval tukaj, vsak dan je gledal to sobo, te klopi in te podobe ob stenah. In vedno so bile enake, samo malo obrabljene po dolgih letih. Orehi na dvorišču so zrastle, in hmelj, ki ga je bil on nekoč zasadil, se je ovijal sedaj okolu oken in segel gor do strehe. Kako težko mu je moralo biti pri srcu, da mora naenkrat zapustiti vse to, da mora slišati nad seboj svojo sestro, ki v gornji sobi hodi semtertja in spravlja in napolnjuje skrinje in razne zaboje. Kajti jutri je treba oditi, zapustiti deželo za vedno.

Toda vkljub temu je vzdržal v šoli do konca. Lepopisu je sledila še zgodovina in naposled petje. Stari Hauser tam v kotu si je nataknil zopet očali in držeč z obema rokama svoj abecednik, je lovil zabledele črke. Videti mu je bilo, koliko si je prizadeval; njegov glas se je tresel; in kako zabavljivo ga je bilo poslušati, tako, da se je nam vsem hotelo smejati in jokati obenem. Oh, kolikokrat se bom spominjal tega zadnjega francoskega pouka!...

Naenkrat je ura na cerkvenem stolpu udarila dvanaest, zvonilo je opoldan. V tem hipu so zazvonele zunaj pred okni trobente pruskih vojakov, ki so prihajali z vežbališča... Gospod Hamel je obledel ter vstal s svojega stola. Nikoli poprej se mi ni zdel tak velik.

„Prijatelji moji“, je dejal, „prijatelji moji, jaz... jaz...“

Pokrče. (Velika kazen.) Pri nekem tukajšnjem posestniku je šla dekla s prosto lučjo gledat k svinji v hlev. Svetilnica se je po nesreči ravno tisti dan razbila, in v hlevcu je začela prasica mlade pomečevati, in v naglici popade dekla za tisto luč. To je seve nekaj za c. kr. orožnika. Uboga dekla pa je morala plačati 10 kron globe. Za deset kron pa mora delati najmanj celi mesec. Sodnijske razsodbe sevé ne bomo kritikovali, a nam se zdi, da je moralo biti orožniško naznanilo in pa poročilo salamensko zasoljeno. Čas bi bil enkrat, da postanejo vsa orožniška poročila javna, zadetemu pristopna.

Grabštanj. (11 km. pri južni železnici.) Proga Grabštanj-Celovec je 11 km. dolga, in je plačati 60 vin. na eno stran, za retour-vozovnico pa 90 vin. Tako računajo južnoželezniški judi. Proga Zollfeld-Celovec (glavni kolodvor) pa je tudi 11 km. dolga, in je plačati na eno stran celo polovico manj (30 vin.); tja in nazaj pa celo tretjino manj (60 vin.). Našega vrliga poslanca prosimo, da bi o tem kaj povedal gospodu železniškemu ministru, in če nič ne izda, naj bi krepko zaropotal pri razpravi o državnem proračunu.

Otmanje. (Preveč denarja.) Naši možakarji so pri zadnji občinski seji na komando našega nadučitelja sklenili podpirati „Südmarko“, zdaj za enkrat s 5 K. Per mej, pa imajo veliko denarja! Heil!

Od nekod v krški dolini. (Varujte se agentov!) V krški dolini hodi zadnje dni agent neke firme v Berlinu ter ponuja različno blago za srajce, spodnjo obleko itd. Kakor je videti, je blago res dobro in lepo in prejkone si je radi tega več „narodnjakov“ marsikaj naročilo — saj kaže omenjeni agent knjižico s podpisimi gospodov, ki so naročili blago iz Berlina. K temu samo te opazke: 1. Ali v Avstriji res nimamo dosti tovarn, od katerih bi mi lahko dobili potrebno perilo? 2. Ali bomo mi Slovenci podpirali firme v Berlinu — Prusko, katera toliko preganja Slovane — Poljake na Pruskem. 3. Imamo pa tudi dokaze, da ista tvrdka ni kulantna. Omenjeni agent misli popotovati prejkone tudi na Štajersko, Kranjsko itd. Narodnjaki, pozor! — Drugi slovenski časniki se naprosajo, da zgoraj navedene vrstice ponatisnejo.

Borovlje. („Korošec“ ne napada nacionalcev, ampak narodnjake.) Kakor se je pokazalo v zadnji številki „Korošca“, bo začelo zdaj to „politično otroče“ obračunavati z nekaterimi gospodi, ki mu ležijo najbolj v želodcu. Začel je v tem poslu pri onem, ki mu je najhujši trn v peti. Toda „Korošec“, slabo si tu naletel! Ti se hočeš menda malo poigrati, a zvedel boš kruto resnico. Dopisnik iz Borovelj je hotel v zadnji številki imenovanega lista kratko označiti „gospoda“ iz Podljubelja s sledečimi besedami: „On menda ni drugega navajen in menda tudi kaj drugega ne zna (kakor zmerjati). Tukaj ga poznamo, marsikateri mu v obraz prav da, zato, da se ga odkriža...“ Dopisunček! pa ti pokaži, kaj ti znaš! Mislim, da si s tem dopisom pokazal vse, da si se menda res naučil pisati slovensko, a če hočeš tudi stvarno kaj pametnega pisati, potem se pa le uči še kakih par let, in spoznavaj v prvi vrsti ljudi. A če hočeš ostati

Toda nekaj ga je zadržalo. Ni mogel dokončati pričetege stavka.

Nato se je obrnil proti deski, vzela košček krede ter si z vsemi močmi prizadevajoč zapisal, kakor veliko je mogel:

„Živela Francija!“

Potem je stal tiho in nepremično na svojem mestu, glavo naslonjeno ob zid. Niti besedice ni več izpregovoril, samo z roko nam je dal znamenje:

„Končano je... pojdite domov!“

Opomba prelagatelja: Ta povest sloni na zgodovinski resnici. Po znani nemško-francoski vojski (1870—1871) je morala odstopiti Francija deželo Alzacijo in Lotaringijo. Nemci so v svoji znani nadutosti seveda povsodi vpejali nemški jezik, v šolah, v cerkvah in po uradih. Zato je mnogo Francozov, ki se temu nasilju niso hoteli ukloniti in so rajše ostali zvesti materinemu jeziku, izgubilo službo in so morali radi tega zapustiti deželo. Znano pa je, da so Francozi, ko so zasedli leta 1809 naše slovenske dežele, ustanavljali celo nove slovenske šole, kjer se je moralo poučevati v našem materinem jeziku.

Smešnice.

Poštar: „To pismo je pretežko; prilepiti morate še eno znamko za 10 vin.“

Stranka: „Kako ste čudni, potem bo še težje!“

pri „Korošču“, se nič ne čudimo, ker imata oba enako politiko: v obraz se človeku dobrikati in mu pritrjevati, za hrbtom pa napadati. Tako se seveda obračunava brez gospodarja. Ker pa dopisnik meni, da bi bilo boljše, če bi „gospod“ iz Podljubelja kaj pametnega učil in pisal, si dovolim pravici in resnici na ljubo vprašati: Kdo je bil oni, ki je kljub vsem težkočam, ki so se mu stavile od nasprotne strani, učil otroke slovensko čitati? Kdo je bil oni, ki je zbudil med tako zaspanim ljudstvom, kakor je bilo prej v Borovljah in okolici, narodni čut in ga gojil do danes? Kdo je bil oni, ki so ga trgali nešteto krat nemški časniki, a je kljub temu ostal neomahljiv v svojem trudadolnem delovanju? Tu naj govorijo dejstva! A mi ga poznamo in kličemo mu le: Ne glejte nazaj na to, kar se vas je že napadalo, in ne naprej, koliko napadov vas še čaka, ampak kvišku srca, da bomo s pomlajenim duhom in zedinjeni delovali skupno za naš mili rod še mnoga leta! Bog vas živi!

Eden izmed slov.-kršč. delavske organizacije.

Podljubeljskega „gospoda“ so „gospodje“ okoli „Korošca“ prvega potegnili v svojo mesnico in imajo baje še druge, „jako osoljene dopise“ pripravljene zanj. Seveda so začeli s tem, da so ga takoj osebno malo podregnili; očitajo mu malo znanje in vsiljivost. Kolikor je nam znano, se „gospod“ v Podljubelju še nikdar ni ponašal s svojim znanjem, čeravno bi se pač lažje nego „Korošec“ dopisnik, tudi stika, družbe in pomoči pri „gospodi“ okoli „Korošca“ ni iskal, zato se tudi od kakega „odkrižanja“ njemu nasproti govoriti ne more. Pač pa je nasprotno resnica, in sicer se je to godilo takrat, ko je bil tudi „Mir“ za „gospode“ okoli „Korošca“ še dober naroden list; pa tudi zdaj najbrž ne bo drugače, ko že „Korošec“ farba negodne svoje brave. Očita se mu, da zmirja; v dopisu so se navedla le mesta iz „Korošca“, drugega pa nič. „Gospodje“, če vam vaši lastni dopisi niso po godu, pa jih rajše izpustite, ali pa pošljete „Korošca“ v nezasluzen počitek!

Sele. (Kako zna koroški deželni odbor gospodariti.) Tukajšnja zavedna veleposestnika Jan. Piskernik p. d. Kališnik in Urban Mak p. d. Colnar sta v začetku lanskega leta prejela od deželnega odbora naznanilo in plačilni nalog, da morata plačati od svojega lova deželni davek vsak po 10 K. Ker pa imenovana nista razumela nemškega dopisa, sta prosila c. kr. okrajno glavarstvo za blagohotni prevod. C. kr. okrajno glavarstvo je pa prošnjo zavrnilo, češ, da ne opravlja poslov za deželni odbor. Nato sta poslala omenjeni dopis nazaj deželnemu odboru; ker pa je bil naslov slovenski, odbor ni hotel pisma sprejeti. Zoper tako postopanje sta se pritožila na c. kr. deželno vladu, a vlada je izrekla, da ni nadzorovalna oblast nad deželnim odborom. Sedaj sta zopet poslala omenjeni nemški dopis deželnemu odboru in prosila za prevod, sklicujoč se na člen XIX. osnovnega zakona. Ker pa je bil to pot naslov dvojezičen, ga je deželni odbor sprejel, a jima ni hotel ugoditi, ampak je rajši dne 27. avgusta 1907 poslal c. kr. notarja Lanqueta in občinskega tajnika, oba iz Borovelj, ki sta osebno na domu imenovanih posestnikov celo v slovenskem jeziku izterjevala deželni davek. Pri tem poslu sta seveda prav gorke slišala, kajti kmeta sta jih pošteno obdelala ter rekla: „Sedaj saj veva, kako nas ljubijo, ker rajši pošljejo notarja in šribarja, nego da bi napisali par slovenskih besedic.“ Omenjena sta gotovo dobila več dnevnine kakor je znesel izterjani davek. To je torej vzorno deželno gospodarstvo.

Slov. Plajberk. (Zgled nemške nestrpnosti do Slovencev.) Pri nas je, kakor znano, samo ena trgovina z mešanim blagom, kakor je tudi samo ena gostilna. Toda čudno se zdi človeku, ker vsak pastir dobi v isti, kar zahteva, samo ena sama oseba ne. Trgovina je seveda „štram nemška Gemischtwarenhandlung“, zato pa omenjena oseba tudi za denar ne dobi ničesar, ker ni „štramtajč“. — Kako to? Če se v trgovini vsakemu drugemu postreže, zakaj se se samo enemu človeku odrekalo, če po kako stvar pošlje, posebno pa, če niti vinarja ni dolžan v isti? Vsakemu človeku sčasoma mine potrepljivost. Ali mora mar človek, ki je Slovenec, poginiti lakote ali pa letati radi ene malice eno uro daleč ali v Podljubelju, čeravno ima pred durmi trgovino, katera je dobro založena z vsem ter bi mu po pravici morala ravno tako postreči, kot vsakemu drugemu? Želi se nujno, da bi bilo takega nasprotstva enkrat za vselej konec, ker bi se sicer moralo iti trkat dalje in na drug način iskati pomoči.

Slov. Plajberk. (Kaj vse zahteva dan-danes gosposka.) Tukaj vozarimo kmetje pozimi močno po saneh razno lesenino z voli. Tako je peljal kmet p. d. Kovač z dvema svojima hlap-

cema panje k žagi, ko jih sreča službujoči orožnik iz Bistrice v Rožni dolini ter jih vpraša, zakaj pri vožnji s sanmi ne izobesijo volom zvonce ali kragulje. Ko povedo, da tega niso vedeli, da morajo tudi voli imeti zvonce ali kragulje, kadar so vpreženi v saneh in tega še nikdar in nikjer videli niso, celo v Celovcu ne, kjer bi raditega nesreča bila prej mogoča, jih začne žandar izpraševati po imenu itd. ter končno reče, da naj vedo to zanaprej. Vsi trije, gospodar in hlapci, so bili raditega od politične oblasti obtoženi. Hlapca sta bila menda kazni oproščena, toda gospodar obsojen na dve kroni denarne kazni. Zoper tako obsodbo se je, kolikor se je izvedelo, omenjeni kmet pritožil na c. kr. deželno vladu, kajti on edini noče izobesiti volom zvonce mogoče v celem Koroškem, ker bi se mu raditega gotovo smejali drugi, misleč si, da je izobesil iste zato, da ž njimi volom mraz odganja.

Slov. Plajberk. (Trpinčenje živine.) Kakor znano, vozi Oblasser, pivovarnar v Podgori, z bivoli ali takoimenovanimi „pifelni“ drva in drugo iz Slov. Plajberga. Ljudje pa, ki vozijo z omenjenimi živalmi, menda ne vejo, da tudi živina čuti, kajti zdaj, ko so ceste in poti večjidel že kopne in ko večje teže ni več mogoče voziti po saneh, naložijo ti ljudje revnim volom težo kakor v najboljšem sanencu, in posledica tega je, da živina iz kopnic po klancih ne more izvleči sani in da jo potem vozniki mlatijo s cepci, debelimi koli ali pa kar s poleni tako nečloveško — prime namreč za kol z obema rokama ter tako z vso silo udriha po živini — da bi človek, ki opazuje to od daleč, mislil, da kdo drva cepi. Tukaj naj bi c. kr. orožništvo nekoliko odprlo oči, ki sicer tako natanko izvršuje postave.

Svetnavas v Rožu. (Občinske volitve.) Kaj vse si je prizadeval Košičev Pepček, da bi dobil občino Svetnavas popolnoma v svoje roke! Prvi razred so dosedaj itak imeli nasprotniki. Pepček si je ubil v glavo, da morajo zanj glasovati vsi volilci 3. razreda; a ni šlo. Pogorel je mož še huje; izgubil je celo prvi razred. Razmerje glasov je sledeče: Naši so dobili v tretjem razredu 67, v drugem 18, v prvem 8 (dva našinca sta dobila 15 glasov), nasprotniki pa v tretjem razredu 56, v drugem 13 in v prvem 7 (dva našinca so tudi nasprotniki volili). Pepčka bi morali nasprotniki voliti v prvem razredu, v katerem so si bili zmage zvesti, pa ga to pot niso. Mi jim priporočamo sledeče: Veste, najbolj pametno je za vas, da ne prikrivate tega, kar ste, namreč koroški Slovenci, in naj potem Pepček sam rogovili, kakor se mu ljubi.

Sveče. (Pogreb.) Dne 17. t. m. smo pokopali starega Hebnika na Sali. Par dni pred smrtjo se je bil mož na roki hudo opekel, in to je bila za njega smrt. Ko se je opekel, so poklicali zdravnika, a zdravnik ni prišel o pravem času, da bi mu roko obvezal, in tako je mož umrl. Sploh se tukaj ljudje pritožujejo, da zdravnika ne morejo dobiti, kadar ga kličejo k bolnikom. Čudno! Zakaj li imamo zdravnika?

Sveče. (Veselica.) Veselica, katero je priredilo podljubeljsko delavsko društvo v nedeljo dne 16. t. m. pri Adamu, se je prav lepo obnesla. Posebno nam je ugajala igra „Črevljar“, kateri smo se mogli prav smejati. Z veseljem smo poslušali tudi tamburanje. Ker je zdaj pust, in v pustu vse nori, smo se tudi malo zasukali. Zahvalimo se vrlim Podljubeljčanom za zabavo, katero so nam dali. Želimo, da nas še večkrat obiščejo.

Št. Jakob v Rožu. (Odgovor klevetnikom.) Ko bi papir ne bil mrtev in bi se mogel braniti, ne bi mogla priti med svet gorstasna obrekovanja in laži, katere so o Št.-Jakobski občini in posojilnici minoli teden trosili med svet brezvestni nemškonalni časniki in njim popolnoma sorodni „Štajerc“. Da so te laži res laži, pač najbolj očitno dokazuje dejstvo, da oblasti niti bivšega Št.-Jakobskega župana niti predsednika Št. Jakobske posojilnice niso poklicale na zagovor — kar bi se pač moralo zgoditi, ko bi le senca tega bila resnica, kar so pisali imenovani listi. — Resnica o tej zadevi pa je ta-le: Ko je bivši župan Kobentar oddajal občinske posle novemu županu, je istemu izročil vse občinsko premoženje, kakor so ga izkazali računski prejšnjih let in denarni dnevnik leta 1907. Ker letni račun za l. 1907 še ni bil sklenjen in ker župan niti denarnega dnevnika niti letnih računov ni sam sestavljal, in ker pri oddaji občinskih poslov ni bilo mogoče računov in denarnega dnevnika velike Št. Jakobske občine točko za točko kontrolirati, radi tega se je na zahtevo gospoda Kobentarja samega v zapisnik o oddaji sprejela pripomba: ako se pri poznejšem pregledovanju računov pokaže kakšna pomota ali v škodo ali pa v prid g. Kobentarja, se mora ista poravnati tako, da niti Kobentar niti občina ne bode trpela nikake škode. In res so

se pri poznejši reviziji našle nekatere računске napake, in sicer deloma v škodo, deloma pa tudi v prid bivšega župana Kobentarja. — Kar ni prav nič izvanrednega, ker je menda ni kmetske občine na svetu, v kateri bi se pri natančnem pregledovanju računov ne pokazala slična napaka. Saj je to čisto umevno, kajti kmetski občinski uradi niso po mestno uravnani in župani in občinski tajniki na kmetih niso tako šolani, da bi razumeli pravilno knjigovodstvo in ki bi ne imeli tudi drugih opravkov in skrbi.

Gola nesramnost je tedaj, če nemčurski listi in „Štajerc“ bivšemu županu Kobentarju podtikajo kako nepoštenost, o kateri ni ne duha ne sluha. Št. Jakobska občina se ima ravno g. Kobentarju in slov. občinskemu odboru zahvaliti, da občani plačujejo samo 14% občinskih doklad — (kakšna laž nemčurskih listov, ki pišejo, da se Št. Jakobski občani pritožujejo o vedno rastočih občinskih dokladah — imenujte nam vendar eno samo nemčursko občino s tako nizkimi občinskimi dokladi!) — in da je v občinski blagajni še precej prihranjenega denarja! Nemčurski listi naj le pred pragom nemško-nacionalnih občin pometajo. Posebno slabo pa se prilega „Štajercu“, pisati o kraji in o nepoštenosti. Če je „Štajerc“ upal, da v Št. Jakobu najde tatinsko tovaršijo, se je pač zmotil, kakor večkrat že. „Štajerc“, skrbi za se in za svojo ožjo tovaršijo, da bude tam vse lepo v redu — pri nas se za to ni bati. Srčne želje domačih in tujih nemčurjev se ne bodo izpolnile. Št. Jakobska trdnjava je in ostane nepremagljiva!

Izjava.

Z ozirom na neresnična poročila nemških listov izjavljam kot tačasni predsednik „Šent-Jakobske posojilnice v Rožu“, da imenovana posojilnica ni pokrila nobenega primanjkljaja občinske blagajne in da izven onih par sto kron, katere je od vsakoletnega čistega dobička dovolil letni občni zbor — za zgradbo „Narodne šole v Št. Jakobu“ ali sploh v prid iste šole, ni ne dala in tudi ne posodila prav nobenega vinarja. Izjavljam tudi, da lahko pride posojilnico pregledovat katerakoli opravičena oblast; ne strašim se nobene revizije, ker posojilnica posluje vestno in previdno.

Matej Ražun,

župnik in načelnik Št. Jakobske posojilnice v Rožu.

Dvor nad Vrbo. (Pogreb Radeckijeva veterana.) Ubrano sicer in mogoče, vendar pa žalostno so zopet doneli naši zvonovi, ko smo dne 18. t. m. spremljali k večnemu počitku rajnega Pavla Sturm p. d. Jakelna na Malem-Strmcu. Doživel je 75 let in služil deset let in pet mesecev pri vojaki ob času Radeckija. Bil je tudi dvakrat v ognju in sicer na Laškem leta 1849 in 1859. Kako je bil priljubljen v celi župniji, je pričala obilna udeležba pogreba. Rajni je bil zvest katoličan in popolnoma slovenskega mišljenja. Naj mu bo slovenska zemlja lahka! N. v m. p.

Dholica. (Influenca in vreme.) Hudo razsaja pri nas influenza, toda umrl še ni nihče na tej bolezni. Zima je letos pri nas zelo mila. Sedaj je pri nas toplo kakor poleti.

Dholica. (Kako sodijo udje c. kr. kmetijske družbe o glasilu „Landwirtschaftliche Mitteilungen“.) Imel sem priložnost govoriti z nekaterimi udi te družbe in na prašanje, kaj prinaša ta list posebnega, mi je rekel eden: E, kaj neki, rekel bi nič, jaz ga ne plačujem, pa vendar mi ga pošiljajo. Drugi: Jaz ga še pogledam ne. Tretji: Pri nas ga imamo za to, da zavijamo vanj meso in klobase. Radovedni smo, kako bo neki izgledal novi slovenski list kmetijske družbe, ako sploh zagleda beli dan; toda zdi se nam, da bo ta list nekak lim za „gimpeljne“; so pač že zopet volitve pred durmi. Zatorej kmetje pozor! Pristopite vsi kot en mož slovenski kmetijski družbi, ki se bo, ako Bog da, v kratkem ustanovila. Upamo! Na zdar!

Dholica. („Korošec.“) Z ozirom na to, da se je na Koroškem ustanovil nov liberalen list, sem si naročil kar tri številke „Mira“. Upam, da dobim še več naročnikov; samo želel bi, da bi našel obilo posnemovalcev, da s tem pokažemo, da novega lista ne maramo in ga tudi ne potrebujemo. Naš list je in ostane „Mir“. Vsi na delo za „Mir“. To naj bo naše geslo in najboljši odgovor spletkarijam in čenčarjam nepotrebnega „Korošca“ in njegovim krušnim očetom.

Slovenski Jožek.

Beljak. (Občni zbor društva „Drave“), ki se je vršil dne 16. febr. v Pogličevi gostilni na Brnci, je bil radi slabega vremena bolj slabo

obiskan. Poročilo o delovanju in o denarnem stanju so se vzela z odobrenjem na znanje in se je potrdil stari odbor. Lepe uspehe je društvo doseglo z narodnim kolkom, ki je priljubljen po celi Sloveniji. Kamen do kamena palača!

Brnca. Predpustna veselica, katero je napravilo pevsko in tamburaško društvo, se je izvršno obnesla. Veliki prostori krčmarja, g. Antona Pogliča, so bili natlačeni vrlega slovenskega ljudstva. Po končanem lepem govoru se je uprizorila igra „V Ljubljano jo dajmo“; igralo se je tako izvršno, da smo vsi kar strmeli. Vsa čast vrlim igralcem in igralkam! Omeniti moram, da so nas obiskali celo gospodje iz Celovca, dve vrli dekleti in en mladenič so prišli iz Dholice in več gostov je bilo tudi iz Beljaka.

Drašče. (Veselica izobraževalnega društva.) Ogromna je bila udeležba naše veselice. V nepričakovano velikem številu so se je udeležili Drevljani, Gorjanci, Draščani, pa tudi iz Strajevasi, Vrat in Podkloštra jih je bilo precejšnje število. Draščim dekletom najlepša hvala, ker so tako lepo okrasile prostore. — Vesel je bil vsak, in zakaj tudi ne? Fantje so izvršno igrali, in slišali smo zopet veselo tamburanje in petje. Omenim naj še, da so nas iz Bistrice jako slabo obiskali. Upamo vendar, da niso še vsi zaspali. Marsikateremu seveda veljajo besede: „Odpusti jim, ker ne vedo, kaj delajo.“ Mi pa ne bomo spali, ampak bomo neutrudno na delu. — Kakor se sliši, bomo v kratkem zopet videli naše igralce v njih spretnem gibanju in bomo poslušali njih razločni jasni izgovor na odru v Zahomcu. Torej tedaj se zopet vidimo!

Drašče v Zilski dolini. (Veselica in njeni nasprotniki.) Veselica, katero je priredilo izobraževalno društvo „Zila“ dne 9. sveč. pri Šilehu v Draščah, se je, kakor smo tudi pričakovali, jako dobro obnesla. Udeležilo se je toliko občinstva, da so bili vsi prostori prenapolnjeni. Ljudstvo se vedno bolj zanima za naše društvo, in njegovih veselice se jih udeležuje od leta do leta več, dokaz, da se je ljudstvo izmudovalo in da razen par nesamostojnih „mislecev“ nihče več ne posluša komande naših šulmaštrov in strajških občinskih velikašev. Prav tako! Časi ko so ti-le zapovedovali: „mandl steh' auf!“ ali „mandl bleib sitzen“ in je vse ubogalo, so minili, in Bog daj, da bi se nikdar več ne vrnil! Samo eden še ne more pozabiti teh zlatih časov, in ta je gorjanski šulmašter. Čiste „germanske“ krvi, rojen od slovenske matere tam nekje doli okoli slovenske Dobrlevasi, mu bije v prsih pristno „nemško“ srce. On koraka k Šilehu, se na videz ne zmeni prav nič za to, da ga raz hiše viseča slovenska trobojnica pošteno bode v oči in stopivši čez prag, vidi, o joj! da ni za njega prostora. K sreči še najde kakor nalašč kotič, da mu ni bilo treba stati. Tam se mu pridruži mož, katerega ime še za sedaj zamolčimo, in začne se tih pogovor! . . . Med tem so se v zgornjih prostorih našinci vrlo dobro zabavali. Veselilo se je mlado in staro. Vrli naši fantje so uprizorili na krasno ovenčanem odru (delo slovenskih deklet) igro: „Pravica se je izkazala“ tako dovršeno, kakor znajo le naši fantje. Vsa čast jim! Društvo je preskrbelo tudi srečelov in marsikateri udeleženec je nesel domov za spomin lep dobiček. Hrupno veselje pa je povzročil kotilon: „Naš maček“. Bilo je to za nas nekaj novega; kaj takega še nismo videli. To pa je bilo šulmaštru preveč; ojunacil se je in izbruhnil besede kazoče „veliko kulturo: „windische pakaž!“ Rekši je vstal in je odšel po klanec v Gorjane. G. Fister, tako je namreč ime temu gospodu, mari bi se bili veselili z nami in z nami kako lepo slovensko pesem zapeli, saj ste že pokazali, da znate tudi lepo slovensko pesem: „Slovensko dekle“! Ali ste že pozabili, kako ste hodili okoli „bindišarske pakaže“, da se vam je odpustilo? Pomislite malo, kaj ste tedaj obljubili? Če ne, vam bomo poklicali nazaj v spomin. Slovenci, Slovenke! Začel se je tajati led, narava se zbujala iz zimskega spanja, zdramite se tudi še vi iz dolgoletnega spanja! Naj ne ostanemo samo pri obiskovanju veselice, zavedajte se vselej in kažite povsod, da ste Slovenci. Slov.-kat. izobraževalnemu društvu pa kličemo: Le krepko na delo!

Rabl. (Shod socialnega demokrata Rieseja.) Dne 2. svečana je bil tukaj shod, na katerega je prišel poročat rdečkar, državni poslanec A. Riese iz Celovca. Kaj vse je pravil, ni mogoče popisati. Pravil je med drugim, da krščanskosocialni in nacionalni poslanci niso vstali ob prestolnem govoru; da je živež tako drag, so vse „črni“ krivi; na predlog za starostno zavarovanje in na znižanje davka na sladkor ni noben „črni“ poslanec mislil in zanj glasoval; nadalje je predlagal in priporočal, naj si delavci pridno naročajo lista „Arbeiterzeitung“ in „Volks-wille“, da bodo bolj učeni. Ugovarjal ni nihče. To-le poročilo jasno kaže, kako znajo socialni

demokrati imenitno lagati. Prihodnjič bomo o teh „Riesejevih resnicah“ natančneje govorili.

Velikovec. (Slovenski čisti dobiček in nemški deficit.) Z velikansko baharijo so priredili letos velikovski hajlovci, njim na čelu c. kr. sodnik A. Kapun, prvokrat svojo božičnico kot protitežje slovenski božičnici v Št. Rupertu. Toda njihova ošabnost se je kazovala z lepim deficitom celih 255 K 34 v. Vse drugače v Št. Rupertu; tam se je nabralo 1408 K 40 v, s čemur so se pokrili vsi stroški. In slovenska veselica! Ta ponosno lahko stopi pred hajlovsko ošabnost s svojim lepim čistim dobičkom 120 K 28 v.

Velikovec. (Nemci v zadregi.) Na drugem mestu poročamo, kak nepričakovano primankljaj ima hajlovsko božičnica. Kaj sedaj? Kdo bo plačal? Bahali so se v „Allg. Bauernzeitung“, da znajo vse kaj drugega prirediti, kakor pa zunaj v Št. Rupertu „na babji šoli“. Toda, o joj! Celih 255 K 34 vin. so bogati Nemci premalo nabrali. Vendar pa svetri ne pridejo v zadrego in si znajo pomagati. Krajni šolski svet ima namreč do 600 K naloženega denarja, ki se je nabral iz šolnine, ki so jo morali plačevati šolarji iz tujih šolskih občin, in katerega obresti so namenjene za šolske potrebščine. Teh 600 K je tisti vir, iz katerega hočejo pokriti zgorajšnji primankljaj. Mi pa vprašamo: Ali imajo do tega pravico, ker ima ta denar čisto drug namen? Ali ve o tem kaj c. kr. okrajni šolski svet? Ta denar je večji del sad žuljevih slovenskih kmečkih rok, in sedaj bi naj pomagal nemškutarški bahariji iz zadrege!

Velikovec. (Puncirana modrost g. A. Hornbognerja.) V lutrovski „Allg. Bauernzeitung“ z dne 7. febr. t. l., štev. 6, odgovarja meščanski strokovni učitelj, g. Hornbogner, na „Mir“-ove članke, s katerimi se mu je dalo precej popra pod nos. V tem članku se hoče oprati, toda ne s čisto vodo, pač pa tako, da je s tem vse potrdil, kar je pisal „Mir“. O njegovih srednješolski izobrazbi in štiri letni privatni pridnosti, katero je dal, kakor sam pravi, „puncirati pred c. kr. komisijo“, kakor tudi o nekaterih drugih točkah tega članka bomo pa govorili v prihodnji številki. Nam ne bo „sape zmanjkalo“.

Velikovec. (Zahvala.) Odbor društva „Lipa“ je v svoji zadnji seji sklenil, da se izreče javna zahvala vsem, ki so pripomogli k lepemu uspehu društvene veselice dne 9. t. m. Iskrena zahvala se izreka zato v prvi vrsti vsem, ki so darovali dobitke za srečelov, nadalje mladim igralcem, ki so tako nepričakovano dobro rešili svojo nalogo, in končno vsem, ki so se tako požrtvovalno in brezplačno potrudili, da se je veselica tako dobro obnesla. Odbor.

Velikovec. (Društveni oder.) Da se društvo „Lipa“ v zmišlu svojih pravil more vsestransko razvijati, omislilo si je gledališki oder, na katerem se je dne 9. t. m. prvokrat igralo. Mizarsko delo je izvršil mizarski mojster gosp. Volavčnik, slikarje pa so delo slikarja gosp. Viderja, ki je svojo nalogo vsem v največjo zadovoljnost rešil. Zlasti lep je zastor. Vidi se na njem lipa, pod njo se pa zbirajo Slovenci in Slovenke, ki se pomenkujejo o svojih težnjah. Moški in ženske so slikani v narodnih nošah, prvi kot Gorjanci, drugi kot Ziljanke. Nad zastorjem pa držita dva angelja lipov venec v katerem se bere na trobarvnem slovenskem polju Andreja Einspielerja rek „Vse za vero, dom, cesarja“. S popolno zavestjo in upanjem smemo reči, da bo ta krasni oder pravo ognjišče, ob katerem se bodo velikovski in okoliški Slovenci z naprej zbirali v še večjem številu in navdušenju, kakor do sedaj.

Št. Jurij na Vinogradih. (Ženitev. — Pogreb.) Zelo veselo je bilo na ženitnini Jos. Lebar-Johane Jandl. Z godbo in popevanjem lepih slovenskih pesmi smo počastili mladi par. Veliko smeha je povzročila v pondeljek dne 10. svečana mlada šentjurska kompanija, ki je s spremljevanjem godbe preganjala sitne mačke in muhe. — Ob veliki udeležbi ljudstva je dne 11. svečana domači župnik ob asistenci gosp. kanonika Dobrovca pokopal posestnico daleč znane Künstljewe kmetije na Brankovcu.

Djekše. (Šumyjevo zborovanje.) V 5. številki „Mira“ je nekdo iz Djekš poročal, da je znani potovalni učitelj „Šumy“ na Djekšah ustanovil posebno kmetijsko društvo. Temu poročilu je treba pa še mnogo dodati. Res je, da je k zborovanju kmetijske družbe, katero sta sklicala Nagele in Šumy na 19. maja, Šumy tudi prišel in govoril v lepih besedah „pismene slovenske“. Posebnega kmetijskega društva pa ni ustanovil. Cela reč je tako: Kakor v Vovbrah in Št. Štefanu, je tudi na Djekšah imelo biti zborovanje kmetijske družbe, in pri tej priložnosti je Nagele s pomočjo svojega ljubega Šumyja hotel tudi Djekšarje z „Bauernvereinom“ osrečiti

Zato je Šumy tudi našemu — sociju — občinskemu tajniku dvakrat pisal, da naj ljudem naznani, da prideta on in Nagele. Naš „šribar“ se je tudi jako potrudil, ampak žal, ker se je Nagele ponesrečil, je moral Šumy dne 19. jan. zborovati. Šumy je zboroval; a govoril je slovenski, ker Nemcev ni bilo, in ker tako povsod po več let ravno isto reč govori, mu je beseda dobro tekla. Zborovanje je bilo slabo obiskano, bilo je okoli 50 poslušalcev, med temi okoli 20 otrok, žen in drugih ljudi. Večina poslušalcev — razen kakih 5 — so bili naši zanesljivi možje. V „Bauernzeitung“ (?) in „Grazer Tagblatt“ je pa nekdo poročal, da se je zborovanje dobro obneslo (kako pa?), da se neki duhoven zaman trudi, ko tako zaslužnega moža za Djekše, kakor je Nagele, pri vsaki priložnosti „diskreditira“ (črni). No, no, le počasi! Jaz povem le to, da ne spravlja naš župnik Nageletovih pristašev ob kredit, ampak oni sami — zakaj, boste že po malem zvedeli. Da je slabo zborovanje Šumyja gotovo jezilo, spoznamo iz tega, ker je celo našega spoštovanega g. župana „pokaral“, ker je prišel pozneje. Njemu in velikemu liberalcu iz Kneže, „Franceju“, je g. župan dobro odgovoril, „da mora najpoprej stranke, s katerimi ima kot župan opraviti, zadovoljiti in da ne more, kakor nekdo drug zmiraj v gostilni sedeti. Še več je moral Šumy slišati — zato jo je iz Djekš popihal.

Pliberk. Toliko zdravnikov, kot smo jih imeli tekom zadnjih dveh mesecev, že več desetletij nismo imeli, in vendar smo zdaj brez vsakega. Dolgo časa se je spravljal g. dr. Höfferer v Velikovec, nazadnje je vendar odšel. Bil je sicer strasten vsenemec, pa nam ni mogel škodovati. Enako trdni smo, kot tedaj, ko je prišel. Značilno pa je, da v Pliberku nihče ne žaluje po njem. Komaj je dobil g. dr. Höfferer velikovško postajo, je že vedel „Korošec“ poročati, da prihaja gosp. dr. Hudelist iz Velikovca k nam in sicer vsak torek. Ordinira pri Gliniku. Obžalujem, da je „Korošec“ preveč vedel. Mi v Pliberku g. dr. Hudelista nismo mogli zapaziti in kako smo tudi popraševali po njem. Prišel je potem g. dr. Pollak iz Slov. Gradca in ozdravljaj kakih pet bolnikov; potem pa se je odpeljal in kmalu telegrafično zahteval nazaj svojo opravo. In prišel je gosp. dr. Kralinger iz Gospe svete, kakor pravijo, prav ljubezniv gospod; a znal ni slovensko, niti besedice ne. Ordiniral je kakih 10 dni, pobral svoje reči in šel nazaj k staremu ognjišču v Gospo sveto. Užugala ga je slovensčina, ker brez nje pri nas nikdo ne more izhajati. Brez Slovencev tukaj sploh nikdo ne bode izhajal, proti njim še toliko manj. Zdaj prihaja gosp. dr. Herbst iz Prevalj. Prevaljski Slovenci se veselijo, da odhaja, in mi —? Bomo videli!

Libeliška gora. („Korošec.“) V tem mirnem, v tem blagem Žvabeku sem ga našel tega „nebodigatreba“ „Korošca“. Šele zdaj sem ga našel prvokrat, pa ne v Libeličah, ampak v Žvabeku. Seveda sem ga prvič hotel videti, zato sem ga vzel v roke in ga malo prelistal. Pa kaj sem našel? Same take čenče, da vse vkup ni vredno piškavega oreha. Pa kako si upaš „Korošec“ vsiljevati se med poštene slovenske kmete? Ostani raje na Kranjskem, kjer si se zlegel. Zato te slovenski kmetje že predobro poznamo. Slovenci! Kadar vam pride v roke, še ne pogledajte ga, ampak ga vrzite tja, kamor spada!

Slovenski fant.

Iz Mlinč pri Št. Vidu v Podjuni. (Laži.) Neki tukajšnji posestnik — sam ne ve, ali je „mandeljč“ ali „bajbelč“ — razširja kakor stara klepetulja o gosp. državnem poslancu Grafenauerju laži, tako na pr., da je Grafenauer kriv, da je cena živine padla, da Grafenauer ni izposloval Petričevemu mlinarju državne podpore itd. Gospodine klepetulja, sami ne verjamete, kar govorite, a pazite, da vam gosp. Grafenauer ne pristrže z dokazi pred sodnijo vašega dolgega jezika!

Iz Št. Primoža pri Št. Vidu v junski dolini. Pri nas se hoče na vsak način vsiliti giftna krotka „Štajerc“. Ker so mu pošteni naši kmetje pokazali vrata, si drzne „Štajerčev“ agent po noči „Štajerca“ pokladati posestnikom pred hišna vrata. A opozarjamo drznega „Štajerčevega“ fantalina — ako bo še naprej tako delal — da se mu lahko nekaj pripeti, da ga bo za ušesi srbelo. Torej le pazi „Štajerčev agent“!

Šmihel pri Pliberku. (Naša veselica.) Kakor nam naše izobraževalno društvo s svojo knjižnico vedno nudi dosti priložnosti, da se izobrazimo, tako nam je tudi v veselem predpustu priskrbelo zadnje nedeljo mnogo pouka in poštene zabave. Po volitvi odborovi, ki je ostal z malimi spremembami stari, so nam predstavljali domači igralci dve lepi igri: „Berite Novice“ in „Pravica se je izkazala“. Obe igri sta nam jako dopadli; prva, ker navdušeni dr. Dragič ni

spreobrnil samo narodnega zaspanca, „kanclista“ Kratkega in ni navdušil samo Manice in Marijane, ampak tudi nas; druga, ker smo se res iz srca smejali razumnemu beraču Krulju, tepenima židoma Abrahamu in Izaku ter žejnima dijakoma Petru in Pavlu in skopemu gostilničarju, katerega spravita rokodelca Janez in Franc na led. Igralci so igrali vsi izvrstno in to s tem večjim veseljem, ker je bila prostorna Šercarjeva dvorana natlačena polna. Okoli Velike noči bo napravilo društvo zopet zborovanje z igro in tedaj — na svidenje!

Spodnji Dravograd. (Cvetke naše šole.)

„Sich dir gefannt daß in Sontag etwas neies befant gefomen ist es war eine Kefuarin da bei ichne da font sie auf di andere Seite und bract sich dan sie dacher als Kefuarin fomen was veit ichne ein diefe ichlamen nemen ein jeder Hsenbaner jagt es ist Schat für daß Gausshaus es werde inen verjelu see fönnß mir jer gut.

Ubogi m—učenci. Za šest do osem let toliko učenosti, je res preveč. Imamo drage šole plačevati, za vsak zamujen dan se naloži kazen in naša mladina nauči se nemško „nix“ in slovensko „nix“. Slovenci, poslužujte se pri pisanju materinega jezika! Heil, koroški učni načrt!

Torba za nasprotnike.

Kostanje. (Laž v službi tukajšnje liberalne stranke.) Kakor beremo, dobiva stranka, ki je desetletja zapovedovala našemu ljudstvu, udarec za udarcem; nekdanje trdnjave nemškonalnega liberalizma padajo druga za drugo, in če nekatere še niso padle, se vendar vsaj začenjajo majati. Tudi naša liberalna, ali kakor se imenuje „fortšritlarska“ stranka se potaplja. A kakor nesrečnež, ki je v nevarnosti, da se potopi, išče, česar bi se poprijel, da bi se rešil, istotako tudi naši „fortšritlarji“ segajo po rešilnih sredstvih. Neki strah, da bi se temu ali drugemu „fortšritlarskemu“ velikašu ne zameril, drži še tega in onega nazaj, da se ne upa okleniti naše stranke, ki povsod zmaga med Slovenci in med Nemci. Stojimo pred občinskimi volitvami; že odkar obstoji naša občina, je vedno za njo velik boj. Našinci so le predobro prepričani, da občina lahko veliko hudega zabrani ter dobro pospešuje; zato so sedaj zopet sklenili, stopiti v boj zoper naše liberalne velikaše; ker je marsikateremu, tudi od še nekoliko trezno mislečih nasprotnikov veliko ležeče na tem, da bi izginilo tisto pogubno sovraštvo med strankami, katero se pri agitaciji in pri volitvah vedno in vedno pojavlja, se je mislilo nekako na kompromis, kateremu je bilo sprva uplívno vodstvo nasprotne stranke tudi naklonjeno, a v kratkem je došlo našim zaupnikom sledeče pismo: „Ersuche dem Herrn N. N. mitzuteilen, dass wir uns nicht ermächtigt fühlen, im Namen unserer Partei in Wahlanglegenheiten zu verhandeln. Achtungsvollst Andreas Lessiak, Johann Dragaschnig.“ Torej če nočete spravne, pa pojdimo v volilni boj, smo si mislili; saj smo tudi avstrijski državljani, kakor naši nemškonalni nasprotniki in saj nas pri plačevanju davkov vendar tudi poznajo. Sklicali smo 1. decembra m. l. volilni shod, h kateremu smo povabili tudi nasprotnike, na kateremu se je javno povedalo, kaj da imamo proti sedanjemu občinskemu zastopu. Sklenilo se je stopiti v volilni boj. Tako se je potem začela agitacija na obeh straneh; samo način agitacije je bil različen. Liberalna stranka je raztrosila v občini laž, da bodo, če zmaga naša katoliška stranka, zrastle občinske doklade; kajti „klerikalna“ stranka bo zidala župnišče in še celo mežnarijo (katera pa hvala Bogu že stoji) ter se bo napravila na Kostanje cesta, ki bo zopet povzročila občini veliko doklad. V zadnjem času lažejo svojim zapeljanim pristašem: glejte, v Vernbergu so zmagali Slovenci in že so se tam povišale doklade za 30%. Tukaj se nam vsiljuje vprašanje: ali smatrajo ti liberalci Kostanjčane, ki slovijo daleč okrog za „naprednjake“, res tako neumnim, da bi jim kaj takega verjeli, ali pa so sami malo preveč pametni? Da potem našinci take kvante označijo kot laž, je umevno, a naši liberalci, ki imajo polna usta „frahajt“, pa samo za-se, smatrajo to kot vnebovpijoč greh in se čutijo žaljene na svoji časti. In to jih je spravilo v tako besnost, da so poklicali sodnijo na pomoč. Znetili so pekel ter hoteli pahiti vanj našega velespoštovanega zaupnega moža p. d. Kašnika na Korenu; eden izmed njihovega „štaba“, kateri v naši družbi čisto drugače govori, kakor pa dela, je prinesel vodstvu liberalne stranke in občinskemu predstojništvu sporočilo, da je p. d. Kašnik rekel pri Plešnarju v Treščah, ko je hotel dobiti od posestnice imenovane hiše pooblastilo za občinsko volitev, da „dela občinsko predstoj-

ništvo koj s „fovšnji“. Občinsko predstojništvo si je mislilo: zdaj pa le po tem „klerikalcu“, ter je sestavilo 28. januarja t. l. obtožnico, katero sta Andrej Lesjak, l. občinski svetovalec in nadučitelj ter Janez Dragaschnig, župan na Gozdanjah, podpisala ter opremila z občinskim pečatom. V obtožnici imenuje občinsko predstojništvo naše delovanje „eine geradezu hässliche Wahlagitation“ (naravnost grdo volilno agitacijo) ter našo stranko „slov.-klerikale Partei“. Nadalje pravi, da se zlorablja od naše strani čast občinskega predstojništva in celega občinskega odbora kot agitacijsko sredstvo („in welchem, nämlich zur Anzeige gebrachten Falle, die Ehre der Gemeindevorstellung, sowie des gesammten Gemeindeausschusses als Agitationsmittel missbraucht wird“). V obtožnici pravijo razžaljeni, da je bil p. d. Kašnik 3krat pri Plešnarci po pooblastilo, a dokaz za to trditve so ostali dolžni. Da beseda „windisch“ v obtožnici ne sme izostati, je pri naših Nemcih (??), katere je rodila slovenska mati, samo ob sebi umevno. Županstvo predlaga, da se obtoženec Kašnik kaznuje ter se mu vzame volilna pravica. C. kr. okž. sodišče v Rožku, ki je 21. jan. t. l. pod št. U 26/8 obtožno naznanilo sprejelo, je isto odstopilo državnemu pravdniku, kateri pa je v zmislu § 90 kazenskopravnega reda naznanilo zopet vrniti sodišču, ker ni videl povoda kazenskega postopanja proti obtožencu Kašniku. Pravzaprav bi se imela daljna obravnava ustaviti; a ker bi moral Kašnik po mnenju naših zagriženih nasprotnikov na vsak način v luknjo, sta nastopila gg. Andrej Lesjak, nadučitelj, in Janez Dragaschnig p. d. Čepik v zmislu § 46 kaz. pr. r. kot privatna tožitelja. Prišlo je torej do sodne obravnave dne 13. t. m. Zaslišavši imenovana tožnika in obtoženca, kateri je celo zadevo natančno pojasnil ter izrecno povdarjal, da tožnikov ni razžalil ter da tudi občinskemu predstojništvu ni očital nobene „fovšnije“, temveč da je izustil besede: nasprotniki delajo z lažjo z ozirom na njihovo agitacijo. Na to hočeta privatna tožitelja obtožbo utemeljiti s pričama p. d. Plešnarce in njenim sinom v Treščah, ki morate zaprišči. Plešnarca izpove potem, ko je zaprišegla, da je rekla Kašniku, ko ji je rekel za pooblastilo, da ga „na noben kraj nič“ ne da. Da bi Kašnik imenoval g. nadučitelja, nisem slišala; sploh pa govorijo okrog, da bodo farovž in še mežnarijo zidali, če Slovenci zmagajo, in z ozirom na to je rekel Kašnik, da pač s „fovšnji“ delajo. 36 let stari sin Plešnarce je skoraj isto potrdil. Tudi on je rekel, da mati ne da pooblastila na noben kraj. Ko sta prišla s Kašnikom v razgovor zaradi župnišča in mežnarije, je le ta dejal: „so pač fovšnosti“. Tudi on je razumel to le z ozirom na agitacijo; da bi Kašnik rekel kaj razžaljivega proti g. nadučitelju ali komu drugemu, o tem priča ničesar ne ve. Govorilo se je samo o volitvi. — Zaslišanje prič, ki sta jih tožnika navedla v svrhu dokaza razžalitve od strani Kašnika, ničesar ni izkazalo, da bi moral sodnik obtoženca obsoditi ter mu na pobožno željo nasprotnikov odvzeti volilno pravico. Tožnika umakneta tožbo in sodnik oprosti obtoženca Kašnika. **Privatna tožnika gg. Lesjak in Dragaschnig morata plačati stroške.** Prav vrlo je zastopal obtoženca g. dr. Žirovnik, koncipijent pri odvetniku g. dr. Brejcu. Prijetno je bilo prisostvovati obravnavi, katero je vodil g. sodnik čisto objektivno ter prepustil strankam popolno prostost, zagovarjati se v svojem domačem jeziku. G. sodnik je pokazal, da je popolnoma zmožen slovenskega jezika. Od gg. privatnih tožiteljev pa pričakujemo, da si dobro zapomnita lepe nauke te obravnave. Ta obravnava je bila za nas velevažna. Ali bi ne bilo lepši, če bi Kašnika prej, nego so ga naznanili sodniji, poklicali pred se in od njega zahtevali pojasnila? Kašnik je sicer oproščen, a kdo mu povrne skrbi in pota? Skrbi je imel on in cela njegova družina in je zamudil mnogo časa. Kako zagovarjate to tožbo proti Kašniku pred svojo vestjo? Hoteli ste mu vzeti volilno pravico; vprašamo vas, bi ga potem hoteli tudi oprostiti plače občinskih doklad? Kostanjčanje, hočete li, da bodo možje, ki spravljaajo občesposhtovane občane na zatožno klop, tudi še zanaprej vladali našo občino?! Sedanji občinski zastop je pokazal prav očitvidno, da je popolnoma odvisen od vodstva liberalne stranke. Torej zanaprej proč s takim zastopstvom! Na dan občinske volitve dajte svoj glas možem, ki uživajo vaše zaupanje. Torej k volitvi za našo katoliško stvar v blagor celi občini!

Doslednost? Celovski kupec g. Zier išče po časnikih pomočnika, ki je več obih deželnih jezikov. Čudno za tega, kateri ve, kako se je ta gospod lani repenčil, ker so se na neki podružnici celovške pošte prodajale dvojezične nakaznice!

Poglavje za delavce.

Kako delajo socialdemokratski gospodje z delavskimi groši. V Rimu so socialni demokrati ravno naredili sodruga Morgarija za glavnega urednika „Avantija“, kar mu nese 30.000 frankov, ako ga tako plačajo, kakor njegovega prednika Ferrija. Zdaj so pa zasledili, da je Ferri falzificiral bilanco „Avantija“, samo da je mogel sebi ohraniti toliko plačo. Ubogi Morgari bi moral biti torej zadovoljen z manjšo plačo, kar pa ne sme biti. Zato so razpisali nov strankarski davek, in sicer eno krono na glavo. Tako morajo lačni italijanski delavci plačevati, da dobi Morgari upravni ministrski plačo zato, da se jim bo v „Avantiju“ vsak dan kaj nalagal.

Gospodarske stvari.

Zadružni tečaj v Celovcu,

ki ga priredi ljubljanska „Zadružna zveza“, se bo vršil v rokodelskem domu dne 16., 17., 18. in 19. marca. Kmetje, kmetski sinovi in vsi bodoči gospodarski organizatorji koroških Slovencev, porabite to prekornostno priložnost! Ne bojte se stroškov, ki bodo malenkostni. Udeležniki se naj blagovolijo prijaviti, če količkaj mogoče, vsaj do 12. marca naravnost „Katol.-polit. in gospodarstvenemu društvu za Slovence na Koroškem“, Celovec, Pavličeva ulica 7, da vse potrebno prikrbimo. Isto daje o tej zadevi tudi vsa pojasnila.

Licenciranje takih plemenskih bikov, ki se spuščajo k tujim kravam za plačo ali brezplačno, se bo vršilo letos v sledečih krajih in sledečem času:

I. Celovec (okolica):

a) Plemenski okoliš za plavkasto živinsko pasmo v:

1. Podkrnosu (Sibitz) 6. aprila, ob 8. uri zjutraj.
2. Dolini 6. aprila, ob 10. uri zjutraj.
3. Timenici (Šurjan) 7. aprila, ob 8. uri zjutraj.

4. Št. Jakobu ob cesti (Pavkar) 7. aprila, ob 11. uri dopoldne.

5. Račjivasi 8. aprila, ob 9. uri dopoldne.
6. Blatogradu (Obermandl) 8. aprila, ob 1/2 3. uri popoldne.

7. Pričici (Scheriau) 10. aprila, ob 1/2 11. uri dopoldne.

8. Kanonenhofu 11. aprila, ob 9. uri dopoldne.
9. Celovcu (konjski trg) 11. aprila, ob 1/2 3. uri popoldne (zajedno za bližnje kraje občine Lendorf).

b) Plemenski okoliš za molindolsko živinsko pasmo (Mölltaler Rasse) v:

1. Bilčovsu (Miklave) 13. aprila, ob 11. uri dopoldne.
2. Hodišah (Čare) 14. aprila, ob 1/2 9. uri dopoldne.
3. Škofičah (Krištof) 14. aprila, ob 1/2 2. uri popoldne.

4. Dholic (Birt) 15. aprila, ob 9. uri dopoldne.

II. Borovlje v:

1. Selah v Kotu (Brodnik) 7. aprila, ob 9. uri dopoldne.

2. Selah (Gregic) 7. aprila, ob 12. uri opoldne.

3. Frajbaci (Terkl) 8. aprila, ob 9. uri dopoldne.

4. Šmarjeti (Kramar) 8. aprila, ob 9. uri dopoldne.

5. Medborovnici (Fašing) 8. aprila, ob 2. uri popoldne.

6. Zapotnici (Zapotnjak) 9. aprila, ob 10. uri dopoldne.

7. Podgori (Brauhaus) 10. aprila, ob 9. uri dopoldne.

8. Svetnivasi (Košič) 10. aprila, ob 3. uri popoldne.

9. Bistrici v Rožu (Krajger) 11. aprila, ob 9. uri dopoldne.

III. Šmohor v:

1. Višprijah (Memer) 21. aprila, ob 11. uri dopoldne.

2. Št. Štefanu na Zili (Eršnik) 22. aprila, ob 8. uri zjutraj.

3. Goričah (Dekan) 22. aprila, ob 10. uri dopoldne.

4. Šmohorju (živinski trg) 22. aprila, ob 1. uri popoldne.

5. Jeniku (Šabus) 23. aprila, ob 10. uri dopoldne.

Kako je ravnati z mladim sadnim drevjem?

Mlado sadno drevje tuintam prav slabo raste in seveda tudi slabo rodi. Temu je mnogokrat krivo napačno in sploh slabo ravnanje z drevsom v prvih letih po saditvi.

Največje napake se seveda vršijo že pri saditvi in sicer s tem, da se nežna drevesca sade v slabo, popolnoma izmolzeno celino ali pa pregloboko. In če so bile korenine presušene in se ob saditvi nič ne zalije, čeprav je zemlja, ki se

okoli korenine nameče, mokra, se taka drevesca navadno posuše, čeprav prično lepo gnati. To prvo življensko moč dobijo na novo vsajena drevesca iz svojih, v deblu in vejah nahajajočih se rezervnih snovi, a ko te poidejo, se drevo nagloma posuši. Le če ob enem prično tudi koreninice delovati, če morejo srkati hrano v sebe, potem se drevo primerno napreje razvija. Vsekako naj se drevesca koj pri saditvi nekoliko zalijejo, da se vleže mokra zemlja med vse korenine.

Nestrpno pa čaka vsak prvega sadu od drevesa, in če mu to slučajno v drugem ali celo v tretjem letu po saditvi ne zarodi, že pride drevesce v nemilost, in nihče se več zanj ne briga. In glej! Ravno nerodovitnost drevesca v prvih treh letih je za gospodarja jako dobičkonosna. To pa zaradi tega, ker se s sadjem neobloženo drevesce lepše razvija, se v prvih letih jako okrepi — seveda če ima vse potrebne pogoje za krepek razvoj — in rodi pozneje mnogo več in lepšega sadja.

Zato naj se pri mladih drevescih prve dve ali tudi tri leta večina cvetov odstrani, ter naj se pusti le pri močnejših drevescih nekaj cvetov, da se vidi sad.

Nasprotno se pa pripeti, da nekatera drevesa nočejo nastaviti nič sadu ter prav močno odganjajo nastavljeni sad, namesto da bi se lepo razvijal, zaostane v razvoju in naposled zgodaj odpade. So sicer take vrste, ki le težko sad nastavijo, a največkrat je pri takih drevesih kriva premočno gnojena zemlja.

V takem slučaju se pomaga, če se drevo meseca maja po dolgem nareže, in sicer na deblu in na vejah, to je, da se prereže koža po dolgem do lesa. S tem izgubi drevo precej soka, se bolj debeli ter šibkeje poganja, vsled česar naslednje leto bolj zarodi.

Posebno potrebno in priporočljivo je, da se mlada drevesa koj po saditvi zavarujejo proti raznim poškodbam. Vsako novovsajeno drevo mora dobiti močan, trdno v zemljo tik drevesa zabiti kol, ki pa naj ne sega čez krono. Nanj se drevo dobro pritrudi s slamo potem, ko se je zemlja že vsedla, to je čez 2—3 tedne; do tedaj pa naj bo drevesce le narahlo privezano.

Proti živini, zlasti pa proti zajcu, je taka drevesa z več količki, s trnjem ali z žico ograditi, da jih ne ogulijo in ne oglodajo. Proti zajcu se sicer napoveduje splošen boj, a drugo vprašanje je, če se bodo dali zakonodajni činitelji pridobiti za to velevažno postavbo.

„Kmetovalec.“

Kako se je nekaj skrbelo za povzdigo sadjereje.

Da bi povzdignili sadjerejo v svojih deželah, je zaukazal veliki volilni knez braniborski, Friderik Viljem, ki je vladal od 1640 do 1688 leta, vsem župnikom svojih dežel, da nikogar ne poročijo, ki ni najmanj šest mladih drevesc požahnil in na ugodnem mestu nasadil. Dandanes nezaslišano kazen pa je zagrozil tistemu, ki bi poškodoval kako sadno drevo ali vinsko trto. Dal mu je odsekati roko.

Tudi za slovenske poročence bi bil najlepši spomenik, ko bi zasadili prvo pomlad po poroki najboljšo sadno drevo. Tudi ob rojstvu svojih otrok bi lahko vsadili mlado drevo. Tako so delali naši pradedje, ki so v posebno pomenljivih časih sadili lipe pri cerkvah.

Društveno gibanje.

„Zadružna Zveza“ priredi začetkom sušca v Celovcu zadružni tečaj. Naše nadarjene fante opozarjamo na to velevažno priložnost. Pouk bo teoretičen in praktičen.

Letni občni zbor priredi prvo koroško tamburaško društvo „Bisernica“ v Celovcu v soboto, dne 22. februarja, v gostilni pri „Zlatem studencu“. Vabimo! Odbor.

Slov. krščansko socialno delavsko društvo za Celovec in okolico priredi v nedeljo dne 23. svečana, ob 1/2 4. uri popoldne, občni zbor v rokodelskem domu, Neue Weltgasse 22, s sledečim sporedom: 1. Pozdrav predsednika, 2. poročilo tajnika in blagajnika, 3. volitev odbora, 4. slučajnosti. Ob koncu se bo uprizorila burka „Trije tički.“ Vstopnine prosto. K obilni udeležbi vabi vse prijatelje delavcev Odbor.

Velikovec. Nameravana gledališka predstava na pustno nedeljo se je odložila, ker takrat za to ni bil ravno primeren čas. Uprizorila pa se bo igra „Pike“ kmalu po veliki noči. Pri tej priliki se bo najbrž predstavljala še ena igra. Mesto gledališke igre na pustno nedeljo pa se bo vršil letni občni zbor „Slov. katol. izobraževalnega društva „Lipa“ en teden pozneje, namreč dne 8. marca.

Podravlje. Predpustno veselico priredi „Sloga“ v Podravljah z govorom, tamburanjem, petjem in igrami: „Eno uro sodnik“ in „Zmagali smo“ dne 23. svečana 1908, ob 6. uri zvečer, v Hribernikovi gostilni v Srejah. K obilni udeležbi vabi Odbor.

Dobrlavas. V nedeljo, dne 23. februarja t. l. popoldne priredi dobrolski izobraževalno ljudsko veselico v Kokiju pri p. d. Mežnarju. Spored: 1. Pozdrav predsednika in govor. 2. Veseloigra „Čevljar“. 3. Tombola. 4. Veseli prizor „Kmet in fotograf“. 5. Prosta zabava. Med posameznimi točkami igra dobrolski tamburaški zbor in poje pevski mešani zbor. Začetek točno ob 1/2 4. uri. Vstopnina 30 v, sedeži 50 v. Vse zaveдне Slovence in Slovence vabi k obilni udeležbi Odbor.

Škocijan v Podjuni. Prihodnjo nedeljo, dne 23. svečana 1908, se vrši pri „Majarju“ v Škocijani domača veselica. Spored obsega sledeče točke: Govor govornika iz Velikovca. „Pri gospodi“, šaloigra v dveh dejanjih. „Eno uro doktor“, burka v enem dejanju. Prizor „Perice“, petje in prosta zabava. Začetek ob 1/2 4. uri popoldne. Vstopnina za neude 30 vin.; za ude prosto. K obilni udeležbi vabi Škocijance in okoličane Odbor.

Št. Peter na Vašinjah. „Izobraževalno kmetško društvo“ priredi v nedeljo dne 23. febr. 1908 svoje mesečno zborovanje hitro po blagoslovu v župnišču v Št. Petru. Vse ude in Slovence vabi polnoštevilo Odbor.

Vogrče. V nedeljo, dne 23. februarja, bode po blagoslovu ustanovni občni zbor izobraževalnega društva v Škofovi gostilni. Na sporedu so volitve odbora in predavanja. K obilni udeležbi vabi pripravljalni Odbor.

Vabilo. Kat. slov. izobraževalno društvo v Kotljah priredi dne 23. svečana 1908 ob 3. uri popoldne v prostorih A. Lužnika v Kotljah veselico z igrami: „Jeza nad petelinom in kes“ in „Medved snubač“. Po veselici je šaljiva pošta. Gostje dobrodošli! Odbor.

Št. Jakob v Rožu. Na pustno nedeljo, dne 1. marca, priredi izobraževalno društvo igro „Dan sprave“ (ljudska igra s petjem v štirih dejanjih) in zborovanje. Igra, katero predstavlja 16 oseb, je kratkočasna in poučna ob enem. Začne se točno ob 3. uri popoldne in bo trajala nad dve uri. Vstopnina k igri je 60 vinarjev v prid društveni knjižnici. — Po igri sledi zborovanje. Govori č. g. Smoder, urednik „Mira“. Prijatelje od blizu in daleč vabimo k obilni udeležbi!

Gledališki odsek jeseniškega „Sokola“ uprizori koncem prihodnjega meseca Franc Ks. Meškovo dramo „Na smrt obsojeni.“ Za udeležence iz Koroškega se priredi posebna predstava, katera bo glede časa tako urejena, da se bodo mogli odpeljati nazaj z vlakom, ki odhaja iz Jesenic ob 10. uri zvečer. Natančnejša pojasnila bodemo priobčili pravočasno.

Slov. kršč. društvo „Domovina“ v Gradcu priredi v soboto dne 29. svečana predpustno plesno veselico v dvorani Sandwirt (Griesgasse). Igra veteranska godba grofa Gleispach. Obleka prosta. Začetek ob 8. uri zvečer in traja do 4. ure zjutraj. Vstopnina v predkupu 60 vin., pri blagajni 80 vinarjev. K obilni udeležbi vabi vljudno Odbor.

Vstopnice se dobe v predkupu v društvenih prostorih, Stigergasse 2, I.

„Kat. slov. izobraževalno društvo v Globasnici“ uprizori v soboto dne 22. svečana in v nedeljo dne 23. svečana 1908 v prostorih gostilne gosp. Fr. Kruleca v Črni veliko ljudsko igro

Rokovnjači.

Začetek v soboto dne 22. svečana ob 8. uri zvečer in v nedeljo dne 23. svečana ob 3. uri popoldne.

Vstopnina: Sedeži K 1.20; stojšišča K 1.—.

Pridite v prav obilnem številu!

Odbor.

Cerkvena glasba.

Deset „Postnih pesmi“ za mešan zbor je izdal marljivi skladatelj cerkvenih pesmi g. Ign. Hladnik. Dobe se pri skladatelju v Rudolfovem

na Kranjskem, cena partituri K 1:20. Cerkvemim zborom bo zbirka dobrodošla, ker pesmi niso pretežavne in so prav melodiozne in postnemu času primerne.

Šolske stvari.

Prestavljeni so: učitelj Karol Hribernik v Št. Jurju na Zili v Črneče kot začasni šolski vodja, učitelj v Domačalah Frid. Schreier v Merče kot začasni šolski vodja in podučitelj Jožef Hermetter iz Črneč v Libeliče.

Kot šolski sluga je nastavljen na celovškem učiteljsku Jurij Piber. Minister za bogočastje in nauk je imenoval začasnega vadniškega učitelja Antona Kovačič definitivnim in učitelja na ljudski šoli v Celovcu Roberta Kohlenbrein začasnim vadniškim učiteljem na c. kr. učiteljsku v Celovcu.

Razpisano je mesto učitelja na trirazredni ljudski šoli v Št. Jurju na Zili v stalno nameščenje. Slovenščine zmožni učitelji imajo prednost. (Premalo!)

Razpisano je mesto šolskega vodje na dvorazrednici v Domačalah v stalno nameščenje. Slovenščine zmožni prosilci za to mesto nimajo niti prednosti. — Stara krivica!

Gosp. deželni predsednik, g. Palla in gospodje pri c. kr. deželnem sodišču, dovolite ponižno vprašanje! Kdaj postane veljaven tudi za koroške Slovence člen XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867? Če ste ga morda že pozabili, Vam ga pokličemo v spomin:

Vsi narodi države so enakopravni, in vsak narod ima neprekršljivo pravico do varstva in negovanja svoje narodnosti in jezika.

Enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, uradu in javnem življenju se od države priznava.

V deželah, v katerih prebiva več narodov, naj bodo javni učni zavodi tako urejeni, da dobi brez uporabe siljenja k priučanju drugega deželnega jezika vsak teh narodov potrebna sredstva k izobrazbi svojega jezika.

Kaj je novega po svetu.

„Naš List“ je pozivljal k odkritemu nastopu vseh naprednih elementov na Koroškem. Ta misel nam je bila jako po volji, in zato smo pozvali člankarje „N. L.“, da svoje članke, ki jih pošiljajo v svet proti „Miru“, podpisujejo, na kar bomo tudi mi odgovarjali s podpisom. Sami ste predložili ta način polemike, in mi smo ga radovoljno sprejeli. Zato odgovarjamo, da bomo „Našemu Listu“ takoj s podpisom odgovorili, če bo list svojim načelom zvest in bo pisec zadnjih napadov na „Koroške klerikalce“ prijavil svoje ime.

Prihodnje deželno-zborske volitve za Koroško bodo še-le prihodnje leto v vigredi. Deželni zbor pa se bo zbral že julija h kratkem zasedanju. Tako je trdil v Pokrčah državni poslanec, g. Jul. Lukas. Povedal mu je to g. Dobernik.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani javlja, da namerava ustanoviti več knjižnic za mladino po obmejnih krajih. Vsled tega se obrača s prošnjo na slovenske rodoljube, da naj nam blagovolijo poslati nekaj mladinskega čtiva „Otroške vrtce“, „Angeljčke“ itd., da nam na ta način pomagajo vzbuditi narodno zavest.

Vlada bo ustanovila že v jeseni tega leta italijansko pravno fakulteto na Dunaju. Italijanski poslanci so s tem zadovoljni, misleč, da je to prvi korak do italijanske univerze v Trstu. Nasprotoval menda temu vladnemu načrtu ne bo nihče, pač pa bodo brezdvomno zahtevali o tej priliki svoje univerze češki, slovenski in maloruski poslanci.

Hrvatska deželna vlada je zopet dovolila prej začasno prepovedani uvoz koroških svinj na Hrvaško in v Slavonijo.

Pustna veselica umobolnih. V deželnem zavodu „Steinhof“ na Nižjem Avstrijskem so imeli umobolni plesno veselico, ki je trajala do ranega jutra. Pili so tudi iz steklenic za pivo, pa — pokalico. Umobolni oskrbovali so godbo; umobolni so tudi bili, ki so prednašali šaljive pesmi in peli kuplete. Na tem plesu se je zgodil sledeči prizor: Imenitno oblečena umobolna ženska stopi pred oskrbnika omenjenega zavoda in mu z resnim obrazom izjavi, da je španska kraljica. Oskrbnik ji odgovori, da sme z isto pravico trditi, da je kitajski kralj. Umobolni je ugajal dovtip. „Da“, mu odgovori smeje, „kinezar (Kitajec) ste, ne pa kitajski cesar“.

Nemška nestrpnost. V Hebu, nemškem mestu na Češkem, je sklenilo društvo hišnih posestnikov, vsem Čehom odpovedati stanovanje in pozvati vse nemške hišne stranke, da storijo isto, sicer se tudi njim odpove stanovanje. Dunajski

nemški, a pravični list „Vaterland“ obsoja zelo ostro to postopanje in prav dobro opominja nemške bratce z besedami: „Naj na nemški strani v Hebu nikar ne zabijo, da so drugod tudi Nemci, ki stanujejo pri čeških hišnih posestnikih.“

Romantičen roparski dogodek na Ogrskem.

Na Ogrskem se je pripetil te dni sledeči dogodek: Prišel je v gozdarsko hišo, ko je bila mlada gozdarjeva hči sama doma, nek tujec z vrečo na rami ter prosil deklico za prenočišče. Ko mu je deklica to odrekla, jo je prosil, da sme pustiti vrečo v stanovanju, kar je ona dovolila. Komaj se je tujec oddaljil, zapazi deklica, da se v vreči nekaj giblje. Hitro zagradi na steni visečo puško in odda z njo en strel v vrečo. Takoj so prihiteli drugi ljudje in ko so prišli tudi orožniki, so vrečo odprli, iz katere je zlezal težko ranjen mož, ki je kmalu nato umrl. Pri mrtvecu so našli signalno piščalko. Ko je dal en orožnik znamenje z njo, so takoj planili iz bližnjega gozda trije roparji, ki so hitro jeli streljati. Orožniki so s strelji odgovorili ter vse tri težko ranili. Vsi trije se bore s smrtjo.

Nekaj štatistike. Na Laškem je prišlo l. 1906 na 100 porodov 94 zakonskih in 6 nezakonskih. Pri nas na Koroškem pa je prišlo tedaj na 100 porodov 57 zakonskih in 43 nezakonskih. Povprečno po celi Evropi pa pride na 1000 duš 7 porok in 30 porodov na leto.

Ženske zahtevajo volilno pravico. Nekatere angleške ženske so se združile in zahtevajo popolno politično enakopravnost in volilno svobodo. Zato so šle pred državni zbor v Londonu razgrajati. Policija je bila pa drugega prepričanja in je zaprla 12 razgrajalk. Odjenjati pa le niso marale. Še en junaški naskok na parlament so napravile; policaji so bili primorani zapreti 54 žensk.

Napad na španskega kralja Alfonza. Policija je zasledila zaroto proti španskemu kralju Alfonzu. Neznanec je vrgel proti vlakcu, na katerem se je vozil kralj, bombo, ki pa ni napravila škode. Moža so zaprli. Isti dan se je posrečilo zapreti v Madridu na pošti moža, ki je oddal rekomandirano pismo, v katerem je bilo pisano, da se poizkusi na kralja drug napad.

Pismo nesrečnega Slovence iz Amerike. Prejeli smo pismo ameriškega Slovence; v tem pismu naročuje različne knjige, ki jih je izdala „Družba sv. Mohorja“, prosi, da ga sprejme družba kot uda in dostavlja k temu sledeče: „Jaz sem nesrečen človek na tem svetu. Popisal vam bom nekoliko svojo veliko nesrečo, ki me je zadela pred sedmimi leti v Great Falsi Montana l. 1900. Decembra meseca istega leta sem zbolel in v hudi bolezni sem začel blazneti in noreti. Moj ljubljani sin me je začel miriti in tolažiti. Dobil sem, siromak, tedaj v veliko nesrečo revolver v roke. Moj ljubljani sin je to zapazil, je skočil k meni, zgrabil za revolver in ga tako nesrečno k sebi potegnil, da se je sprožil in ga je krogla tako nesrečno ranila, da je v teku 24 ur izdihnil svojo dušo, zapustil ta nesrečni svet in se preselil v večnost. Da je moj ljubi sin mogel samo eno besedo izgovoriti in povedati, kako se je ta nesreča pripetila, jaz ne bi bil tako hudo kaznovan, kakor sem zdaj. Mojega ljubljene sina so pokopali, mene siromaka so pa obsodili v dosmrtno ječo, v kateri sem že sedem let in ne vem, kako dolgo še bom. Res, da so lansko leto naredili novo postavo, da bomo tudi mi, ki smo obsojeni v dosmrtno ječo, izpuščeni na prosto, samo da se moramo pošteno obnašati trinajst let in devet mesecev; ali jaz imam močno zaupanje do svojih ljubih otrok, da me bodo čez eno ali dve leti rešili iz zapora. V Great Falsi Montana imam ženo in sedem majhnih otrok, od osem do osemnajst let naprej. Vsi so na moje ljube žene skrbni; ona jih redi in oblači, le največji sin zdaj dela in pomaga svoji materi svoje brate in sestre rediti in oblačiti. Da so moji otroci angleškega rodu, bi jih mesto hranilo in redilo, tako pa nič ne dobijo od mesta, čeravno sem ameriški državljan. To vam rečem, dragi gospodje, da ni vse zlato v Ameriki, kar se sveti, ker tukajšnji ljudje nimajo nikakršnega usmiljenja do naših ljudi. Hrana je tukaj še dobra; imamo trikrat na dan dovolj jesti, ali zaslužiti ne moremo tukaj nič, ker tukaj ni nobenega dela. Jaz sem dopoldne pri perilnem stroju, popoldne pa sem zunaj na vrtu in prebiram knjige. Naročil bi rad še več knjig, pa nimam denarja. Tja le na jesen bom zopet nekaj naročil, in, če bo mogoče, bom poslal tudi naročnino za „Zgodbe sv. Pisma“. Prosim, da mi knjige precej odpošljete, da bom vedel, kdaj smem po njih vprašati. Pristrčno pozdravljam vas in vse ude „Družbe sv. Mohorja“ in ostanem vaš vdani

Jakob Vertin.
Box 7. Deer Lodge Montana,
North Amerika.

Tržne cene v Celovcu

6. februarja 1908 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg				80 litrov (birev)		
	od		do		K	v	
	K	v	K	v			
Pšenica	—	—	22	—	13	60	
Rž	20	—	21	—	12	32	
Ječmen	—	—	—	—	—	—	
Ajda	18	40	19	21	9	40	
Oves	16	57	17	65	6	18	
Proso	—	—	—	—	—	—	
Pšeno	—	—	25	40	16	—	
Turščica	—	—	16	50	9	90	
Repica (krompir)	—	—	5	33	2	40	
Seno, sladko	7	40	8	40	—	—	
„ kisló	5	40	8	—	—	—	
Slama	4	60	5	50	—	—	
Mleko, 1 liter	—	20	—	24	—	—	
Smetana, 1 „	—	40	1	20	—	—	
Maslo (goveje) 1 kg	2	40	2	80	—	—	
Surovo maslo (putar), 1 „	2	40	3	20	—	—	
Slanina (špeh), povoj, 1 „	1	80	1	90	—	—	
„ surova, 1 „	1	50	1	70	—	—	
Svinjska mast 1 „	1	70	1	80	—	—	
Jajca, 1 par	—	16	—	20	—	—	
Piščeta, 1 „	2	60	2	80	—	—	
Kopuni, 1 „	4	—	5	—	—	—	
30 cm drva, trda, 1 m ³	3	40	3	70	—	—	
30 „ „ mehka, 1 „	2	80	3	20	—	—	
Živina	Požrez	100 kilogramov				Prignalo	Prodalo
		žive vage		zaklana			
		od	do	od	do		
v k r o n a h							
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	—	—	—	—	—	—	—
Junci	330	—	—	—	—	3	2
Krave	160	466	—	—	—	29	11
Telice	—	—	—	—	—	1	—
Svinje, pitane	—	—	—	118	124	57	49
Praseta, plemena	12	38	—	—	—	113	65

Loterijske številke 15. februarja 1908:

Trst 85 14 61 76 6

Linc 24 41 73 4 20

Listnica uredništva.

Dopisnik v Kotu: Pride.

Dopisnik v Pokrčah: Hvala.

G. dr. O. v C. Žal ne moremo sprejeti.

Sanatogen

Od več kot 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno priznan kot najuspešnejše kreplivo in oživljajoče sredstvo.

Krepi telo.
Jači živce.

Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošure zastoj in poštnine prosto po **Bauer in dr.**, Berlin SW 48. Glavno zastopstvo: **C. Brady**, Dunaj, I., Fleischmarkt 1.

Naznanilo.

Hranilnica in posojilnica v Tinjah ima svojo pisarno od 1. marca t. l. naprej v Slov. Šmihelu (župnišču) in uraduje vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu, ter vsaki praznik — razen največjih praznikov — predpoldne po božji službi.

Načelstvo.

Vabilo

rednemu občnemu zboru
Hranilnice in posojilnice za Št. Janž in okolico,

ki se bode vršil prvo postno nedeljo, t. j. 8. sušca 1908, ob 4. uri popoldne v gostilni pri Činkovcu v Št. Janžu.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju hranilnice in posojilnice v pretečenem letu in odobrenje računskega zaključka za l. 1907.
2. Čitanje revizijskega poročila „Zadružne Zveze“ ter ukrepi vsled istega.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi vljudno načelstvo.

V a b i l o.

Hranilnica in posojilnica za Spodnji Dravograd in okolico ima svoj

letni redni občni zbor

v četrtek dne 27. februarja 1908, ob 2. uri popoldne, v hranilničnih prostorih v „Narodnem domu“ v Spodnjem Dravbergu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva o delovanju zadruga v letu 1907.

2. Odobrenje računskega zaključka ter sklep o čistem dobičku.

3. Volitev načelstva, računskih pregledovalcev in namestnikov.

4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi *načelstvo.*

Opomba: Ako bi občni zbor ob 2. uri ne bil sklepčen, se vrši ob 3. uri drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih udov.

Prostovoljna sodna dražba posestva.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Celovcu, oddelek IV., se na prošnjo lastnikov Neže Glančnik, zastopane po dr. Adolfu Martinek; Frica Kribic, zastopane po dr. Ferdinandu Müller; Reze Thaler rojene Kribic in Marije Kribic, zastopanih po dr. Jankotu Brejc, prostovoljno proda Kranjčevo posestvo v Vabnjivasi, vl. št. 53, kat. občine Slov. Šmihel s solastnino do 45/437 deležev občinske celote „Kraj Vabnjavas“, vl. št. 73, kat. občine Slov. Šmihel na javni dražbi.

Izklicna cena znaša 15.000 K.

Pritikline se ne nahaja.

Dražba se vrši dne 5. marca 1908 predpoldne ob 10. uri pri spodaj označeni sodnji sobe št. 85.

Ponudbe se pod izklicno ceno ne sprejemajo.

Na posestvu zavarovanim upnikom se njihove zastavne pravice pridržavajo ne glede na prodajno ceno.

Dražbeni pogoji, zemljiško knjižni izpisek in cenilni zapisnik se morejo pregledati pri tej sodnji sobe št. 87.

Od dražbenega izkupila se mora 1250 K tekom 24 ur izplačati na roke dr. Jankota Brejc, ostali znesek položiti pa v petih mesecih pri sodnji v gotovini.

C. kr. okrajno sodišče v Celovcu, oddelek IV., dne 31. januarja 1908.

Kuess.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se v ljudno priporoča za natiskovanje vizitnic pismenih zavrtkov itd. po najnižjih cenah.

Trgovina s špecerijskim blagom,

v Celovcu, šolske ulice št. 18, z vsemi pravicami in opravo, se da v najem. Pojasnila daje gospa **Justina Mayer**, šolske ulice št. 18, I. nadstropje.

Agente

išče brunovska izdelovalnica lesenih zastorov in šaluzij **Hollmann & Merkel**, Brunov (Braunau) na Češkem.

Priden in pošten hlapec

se sprejme takoj v službo v župnišču v Kapli na Dravi, pošta Svetnavas v Rožni dolini, Koroško. Plača po dogovoru.

Janez Ogriz, župnik.

Dobra in lepa gostilna

v Borovljah se takoj prodá. Dopisi naj se pošiljajo na upravništvo „Mira“ v Celovcu.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

➔ Kolodvorska cesta št. 27. ➔

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

➔ Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila. ➔

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spjletu.

Turske srečke. Šest zrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve zrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.

Odbor Družbe sv. Mohorja naznanja žalostno vest, da je blagorodni gospod

Simon Janežič

bivši ravnatelj Družbe sv. Mohorja, c. in kr. nadporočnik v pok. itd.

dne 18. februarja zjutraj ob 1/4 8. uri, v 67. letu svojega zaslužnega življenja, nenadoma v Gospodu zaspal.

Družba priporoča svojega bivšega dolgoletnega ravnatelja vsem članom in prijateljem v prijazen spomin in v pobožne molitve.

Blagi pokojnik se je v četrtek dne 20. februarja t. l., ob 10. uri predpoldne, v stanovanju v Pernhartovih ulicah št. 4, slovesno blagoslovil in potem prepeljal v Št. Jakob v Rožu, kjer se je slovesni pogreb vršil ob 4. uri popoldne.

Sv. maše zadušnice so se brale v petek dne 21. t. m. ob 10. uri popoldne v stolni cerkvi sv. Petra in Pavla.

V Celovcu, dne 22. februarja 1908.

Naznanilo.

Dne 1. marca t. l. po službi božji se odda dražbenim potom

tesarsko delo

(kritje) na zvoniku pri župnijski cerkvi v Št. Vidu v junjski dolini.

Več se izve pri župnijskem uradu v Št. Vidu v Junjski dolini.

Janez Vovk,

pekovski mojster v Celovcu na starem trgu št. 13,

priporoča slavnemu občinstvu svojo lepo urejeno pekarno, vedno sveže kruh in sveže drože ter ogrsko moko raznih števil.

Nizke cene. — Točna postrežba.

Izvrstno domače pristno in naravno

goriško vino,

belo liter od 48 vin. in črno od 40 vin. naprej, priporoča

Peter Birsa,

vinski trgovec, Gorica.

Matija Russling

Šent-Vid ob Glini, Koroško

dobavlja

vse glashbene instrumente

najsolidnejše izdelane, ob polnem poroštvu za najčistejše uglasenje, po najnižjih cenah:

Gosli, kitare, mandoline citre itd. Strune le najboljše vrste. Akordne harmonike na meh. Velika zaloga glasbil za harmonike za svojeručno vstavo. Cenik na zahtevo brezplačno.

Na prodaj

je zaradi prevzetja drugega posla po nizki ceni, z ugodnim plačilnim pogojem,

lepo posestvo

z dobro ohranjenim poslopjem ob cesti proti Trgu, oddaljeno 1 1/2 ure od Celovca. Več se izve pri posestniku **Juriju Oberrauner** p. d. Rupnik v Dolah (Ponfeld) pri Celovcu.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško. Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Največja trgovina te stroke:

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, zmerom najnovejše.

Največja zaloga tudi za prodajanje **na debelo** za trgovce še vedno po starih cenah, četudi se je blago podražilo. Za ženine in neveste zmerom najnovejše blago. Cene brez konkurence.

➔ Vsi uslužbenci znajo slovenski. ➔

Anton Renko, lastnik trgovine, Celovec, vogel Kramerjeve ulice in Novi trg.

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo!

Edino pristen je

Thierry-jev balsam

z zeleno znamko „redovnica“. Cena: 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaskom K 5—

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem se tako starih ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 8/60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši.

Naročila se naslavljajo na:

Lekarnar **A. Thierry** v Pregradi pri Rogoški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.